

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 103.

V Ljubljani, v soboto 7. maja 1898.

Letnik XXVI.

Državni zbor.

Dunaj, 6. maja.

Položaj je od dne do dne nejasnejši, ker stranke same na levi in na desni niso jedine glede postopanja v jezikovnem vprašanju. Vsa nemška levica pač soglasno zahteva, da vlada razveljavi jezikovni naredbi za Češko in Moravsko; temu stališču se približuje tirolsko krilo katol. ljudske stranke, da bi se tako ustvarila neka neutralna podlaga jezikovnemu zakonu. Toda vlada pozna dobro mladočeško stališče in tej želji levičarjev ne bode preje ustregla, dokler ni zagotovljeno upanje, da se vse stranke vsaj v glavnih načelih zjedini. Poleg tega pa je večina leveice za to, da se ne ustvari »status quo ante«, temveč da se zakonito reši jezikovno vprašanje.

Včeraj so bili povabljeni k razgovoru vsi načelniki klubov cele zbornice. Toda v zadnjem trenutku je zmagal nemški šovinizem, razgovor se je izjalovil, ker levica zahteva razveljavljenje naredeb, predno se spušča v kompromis, in da se skupno glasuje o vseh nujnih jezikovnih predlogih. Desnica tej zahtevi ne more ugoditi, kajti če glasuje skupno za nujnost vseh predlogov, bi s tem pritrdila nujnosti Steinwenderjevega predloga, ki pred vsem zahteva razveljavljenje naredeb.

Ko bi se bil razgovor posrečil, bila bi danes jezikovna debata končana, tako pa se bode debata nadaljevala. V ta namen bodeta med delegacijama dne 13. in 14. t. m. še dve seji in, ako bode sploh kaj uspešnega upanja, bode državni zbor zboroval še meseca junija.

Danes je bila jezikovna debata nenadoma pretrgana z nujnim predlogom socijalnega demokrata dr. Verkaufa, da naj vlada takoj prekliče carino na žito do konca meseca junija. Vnela se je prav živahna debata, ki se je večinoma sukala o židovskih špekulantih. Prvi je gromel Schönerer proti židom in socijalnim demokratom. Govoril je je-

denpot besede, katerim je skoraj brez izjeme pritrjevala desnica. Rekel je, da le židovski špekulanti na žitni borzi žele začasno razveljavljenje žitne carine, da bi mej tem časom brez carine uvozili velike množine žita ter potem pritiskali na žitne cene prihodnjo jesen. In ko bi vlada začasno preklicala žitno carino, bi revno ljudstvo ne dobilo niti za novič cenejšega, oziroma večjega kruha. Država bi pač zgubila nekaj dohodkov, ki bi se zgubili v žepe židovskih prekupcev.

Trgovinski minister Bärnreither odgovori na interpelacije poslancev dr. Kolischerja, Mauthnerja in Vukovića, ki so zahtevali od vlade, da začasno prekliče žitno carino. Minister pravi mej drugim, da se mora vlada ozirati na konsumente in producente, na delavske in poljedelske kroge, katerih koristi si v tem oziru nasprotujejo. Vlada pa je pričela dogovore z Ogersko ter bode uspeh svoj čas naznanila.

V debato o vladnem odgovoru so posegli razni poslanci. Dr. Verkauf je odkrival svoje socijalno-demokratsko srce za ubogo ljudstvo. Dobro so mu odgovarjali Gregorig, Steiner, Kaiser in Hagenhofer, češ, da delavec ne bode dobil niti za vinar cenejši kruh, ako se carina od žita za nekaj tednov zniža. Dobiček ostane le v rokah prekupcev. Socijalni demokratje bodo seveda kričali o brezozirnosti in neusmiljenosti buržoazijskih strank, toda ozirati se je treba na vse delavske stanove, in gotovo je mej vsemi danes kmet največji revež. Socijalni demokratje ali ne poznajo kmečkih razmer in potreb ali pa vedoma s svojim predlogom podpirajo borzne špekulante, ki umetno zvišujejo žitu ceno, kar škodi konsumentom, a tudi malim kmetom ne koristi, ker sedaj v obče sami nimajo žita na prodajo.

Za predlog dr. Verkaufa govorita poljski žid Kolischer in znani zastopnik brnske industrije, dr. Lecher. Vender pa imata oba lepe besede tudi za kmečke koristi.

Proti predlogu soc. demokratov govorita po-

slanca Wolf in Tekly, nasprotno pa poslanec Vuković priporoča razveljavljenje žitne carine za Dalmacijo.

Ker je bilo vpisanih še dolga vrsta govornikov, predlaga posl. Zoré konec debate, ki je bila brez ugovora vsprejeta.

Kot generalni govornik je govoril posl. dr. Scheicher proti predlogu ter pri soc. dem. vzbujal glasne ugovore.

Nato so se vrstili razni stvarni popravki. Bukovinski žid dr. Titingar je branil žide proti napadom posl. Gregoriga, posl. Bilinski je zagovarjal vit. Jaworskega in poljski klub proti napadom posl. Kaiserja. Odgovarjala sta Kaiser in Gregorig po svoji navadi.

V današnji seji je posl. Spinčić predložil interpelacijo glede jezikovnih razmer v Istri in Primorju sploh. Interpelacija je jako obširna ter ima na stotine prilog v dokaz žalostnih razmer.

Dalje so Poslanci Povše, dr. Fort, Kušar in tovariši predložili nastopno interpelacijo:

Že več desetletij se vsestransko priznava potreba še druge, od južne železnice neodvisne, direktne zveze drž. železnice s Trstom, najvažnejšim državnim pristaniščem.

Gospodarske razmere Trsta, avstrijskega Primorja, južnozpadnih alpskih dežel, kakor tudi oddaljenih kronovin sploh, kakor tudi domače avstrijsko ladijeplovje, zahtevajo nujno pomoči, ker za povzdigo svojega blagostanja kot neobhodno sredstvo nujno potrebujejo še druge žel. zveze s Trstom, ki jim je neobhodno potrebna za njih gospodarski napredek.

Za to je posebna dolžnost naše vlade, da dopolni državno-železniško omrežje tudi na jugozapadno stran, da s tem pospešuje naše sile za izvoz in trgovino sploh.

Ta železniška zveza je pa tudi neobhodno potrebna za razvoj industrije in gospodarski napredek od morja oddaljenih dežel, ki zaupno in pravico pričakujejo, da vlada vstreže tej vse-

LISTEK.

Smotka ali smodka.

(Po Prešernu.)

Če prav se piše smotka ali smodka, Slovencem je vprašanje zdaj pereče. Ta se za *t*, za *d* se oni vleče. Z resnobo vredno važnega dogodka.

A da razreši reč se brez predsodka, Slavistom naj v rešeto se ne meče, Ko spada vendar pred ljudi pušče, In teh držati treba se razsodka:

Če dobro vleče stvar, vonjavo diše, Povoji prav zmotani, suhi, čvrsti, Spodobi se, da s trdim *t* se piše.

Če pa mehkobno se vijè med prsti, Nerada tli, ugasla že, smrdi še, Prismoda taka smodka naj se krsti.

d ? t.

Moderna vojska.

Tožbo čujemo od vseh strani, da propada idealizem. V leposlovju, slikarstvu, kiparstvu že realizem dviguje svoje žezlo in sedaj tudi, kakor nam kaže špansko-ameriška vojna, v vojni umetnosti.

Motil bi se, kedor bi iz tega, da rabimo pri vojni besedo umetnost, sklepal, da smo prijatelji vojske. Mi samo zabeležujemo dejstvo, da so krogi, katerim je vojska poklic, do sedaj šestokrat tako imenovali svoje delovanje. Kolikokrat so se oglašali iz teh krogov glasovi, ki so dokazovali potrebo vojske. Kazali so, koliko dobrega in lepega je baje človeštvo doseglo z vojskami, svoje svetinje branili so narodi z mečem v rokah. Stari Moltke, kateri je tudi nekaj razumel o vojski, trdil je celo, da bi se brez vojsk porušil svet v materijalizem. Vse to nam kaže, da je vladalo glede vojske neko idealistično naziranje.

Ako bi Moltke živel danes, moral bi ravno iz vojske sklepati, da tiči svet že v materijalizmu. Amerikanci pričeli so vojsko iz dobičkarije, in

komaj jim je zmaga pri Manili dala nekoliko upa, da se polastijo filipinskih otokov, uže nam poroča brzjav, da jih nameravajo prodati in sicer Angležem. Ti povsodi lazijo za svojimi severo-ameriškimi sokrivniki, in upravičen je sum, da so baš Angleži opozorili Amerikance na slabotno in maloštevilno špansko brodovje pri filipinskih otokih, in jim svetovali da je z veliko silo napadejo in potem bratovsko delijo plen.

Če je resnično, da se bojujejo narodi za svoje svetinje, potem mora biti jedna največjih svetinj človeštva, ali vsaj anglo-saskega dela človeštva barantija.

Kedor bode pa opisaval kedaj to vojsko, postavi naj na čelo svoji knjigi Mephistov izrek iz II. dela Fausta:

Krieg, Handel und Piraterie
Dreieinig sind sie, nicht zu trennen.

Za take svetinje naj se bijejo vojaki z navdušenjem, ako se morejo! Zatorej pa tudi hočejo Amerikanci odločiti z numerično večino in s tem, da imajo več denarja, torej so si lože nakupili dobrih topov, ki lepo iz dalje uničujejo sovražne

stranski opravičeni želji ter zgradi drugo železniško zvezo s Trstom.

Z ozirom na izjave ministra za državne železnice iz prejšnjih let, usojajo se podpisani vprašati:

Ali misli vlada še v tem poletnem zasedanju predložiti državnemu zboru načrt zakona, po katerem sklone kar mogoče hitro zgraditi kar najkrajšo zvezo Trsta po drugi železniški progi z drugimi kronovinami, vzlasti z industrijskim in na izvozu bogatim kraljestvom Češkim.

Ta interpelacija ima 85 podpisov, ker so jo podpisali tudi mnogi češki in nemški poslanci.

Mej sejo je predsedstvo v dogovoru s parlamentarno komisijo in vlado določilo, da dne 13. in 14. ne bode sej, pač pa poslednji teden, ako bodo dopuščale razmere. Poslanci dobé naznanilo pismenim potom.

Volilna pravica in volilna dolžnost.

V bavarskem strokovnem bogoslovnem listu čitamo zanimivo, moralno-znanstveno razpravo profesor dr. Göpfertovo o tem predmetu, katero hočemo celo objaviti.

Priporočamo ta članek zlasti tistim, kateri mislijo, da se ne smejo duhovniki brigati za volitve, ali da ni vera s politiko v nobeni zvezi, in ki vedó o »zlorabi prižnice in spovednice« toliko povedati.

Učeni moralist piše:

Med širšimi krogi je razširjena zmota, da ni treba pri javnih volitvah stroge vestnosti, o kateri moramo dajati Bogu račun, če jo izpolnimo ali zanemarimo, in da je vesti vse jedno, če kdo voli ali ne voli, če odda svoj glas kakemu katoliškemu, liberalnemu, demokratičnemu ali socialnemu kandidatu. Ako pa ni v človeškem življenju, kakor uči krščanska morala, nobenega prostovoljnega važnega dejanja, ki bi bilo pravno jedne vrednosti, ki bi torej ne bilo ne dobro ne slabo, se more ta npravstvena jednakovrednost tem manj trditi, ko se gre za tako važno stvar, kakor je udeleževanje pri volitvah. Po volitvah je narod nekako poklican, da se udeležuje vladne in posebno postavodajalne oblasti, v kolikor se gre za državnozbornske volitve, in občinske uprave, v kolikor se gre za občinske volitve. V obeh slučajih se ne vpraša samo za gmotno blaginjo meščanske in državne družbe, katero mora vendar vsakdo po svojem stanu in svojih močeh podpirati, temveč prav dostikrat se gre za zatiranje in vplivanje najvišjih verskih in npravnih koristij, slobode in neodvisnosti cerkve in njenih organov, versko-npravne vzgoje mladine in šole, zaviranja širše se nenravnosti itd., koristi, katere pospeševati ali ovirati je lahko posledica volitev.

Zato zahteva, da govorimo splošno, volilna pravica tudi volilno dolžnost; in tisti, ki se brez pametnega vzroka volitve vzdrži, potemtakem greši. Ta volilna dolžnost pa ni nikakor dolžnost izjednačujoče pravičnosti (justitia commutativa), kajti volilci niso dolžni glasovati vsled kake službe, kakor n. pr. izvoljeni poslanci ali člani kakega stolnega kapitlja; ako ni namreč volilna pravica samo v korist volilcev, temveč v splošno

ladije in trdnjave. Tako vojskovanje je moderno. Kedo se bode še dandanes zakadil s svojo ladijo v sovražno, da jo prekolje in uniči, kakor je storil stari idealist Tegetthoff! Isti učinek doseže se lepo iz varne daljave z dobrimi topovi.

Vse to godi se, kakor zatrjujejo Amerikanci, za prostost baje zatiranih Kubancev. To je jeden najslabših dovtipov v zgodovini. Sicer pa svet itak ve, da Jankee ni posebno dovtipen, to kaže uže njegova narodna himna, znani »Jankee doodle«, ki se začinja nekako tako-le:

Ko Jankee jaha v mesto mi,
Ponosno ga nosi poni,
Pero mu za klobukom tiči,
Že čakajo ga makaroni!

Taka pesem naj navdušuje vojake v boju, pesem, katero poje o polni skledi makaronov! Ako to pomislimo, potem razumemo, da je za Amerikance boljše, da iz daljave skušajo uničiti sovražnike.

Bralec nam bode gotovo očital, da govorimo le o Amerikancih, na Špance pa da smo čisto pozabili. To ni čudno, dragi bralec, saj se ne pokažejo nikjer.

blaginjo. vsled tega nimajo volilci skrbeti za to radi kake molčeče pogodbe, temveč radi postavne pravičnosti. Vršitev volilne pravice je torej, kadar treba ovirati izvolitev nesposobnega poslanca, sama po sebi le dolžnost postavne pravičnosti, če se more izpolniti brez prevelike lastne škode ali brez kakih drugih opravičenih vzrokov. Da je volilna dolžnost sploh težavna, to se že spozna po veliki važnosti njenega namena. Zlasti se lahko hudo pregreši tisti volilec, ki bi morebiti povzročil, ako bi se sam ne udeležil volitve ali po svojem vzgledu tudi druge od volitve zadržal, da bi bil izvoljen slab, cerkvi sovražen poslanec, kateri bi skušal vpeljati ali bi ne hotel odpraviti slabih zakonov, ki so ljudstvu na škodo.

Pisatelj razlaga, v koliko je pregrešno, če kdo voli ali ne voli, in izvaja iz tega posledico, da je dolžnost dušnega pastirja, da vpliva na ljudstvo v smislu dobre volitve. On pravi:

Kar se tiče pregrešnosti v posameznih slučajih, ako se kdo volitve vzdrži, je treba razločevati pomen, vpliv volilcev itd.

1. Zelo bi se pregrešil, ako bi se vzdržal volitve, kdor bi lahko s svojim vplivom ali svojim glasom pripomogel dobremu poslancu do izvolitve ali bi lahko preprečil izvolitev slabega poslanca, ako bi ga ne opravičevali prav važni vzroki, velika sovražstva, preveliki stroški itd. Ne more ga pa opravičiti mali trud, katerega povzroči volitev sama, agitacija pri prijateljih in znancih, ali namotenje od strani nasprotnikov.

2. Ravno tako bi se hudo pregrešil, kdor bi se vzdržal volitve, ako bi se le pričakovalo, da prodre pošten ali pogori slab kandidat; vendar bi tu opravičeval tudi srednje važni vzrok.

3. Če kdo s svojim glasom skoro nič ne vpliva na izid volitve, stori dotični, ki se vzdrži volitve, k večjemu mali greh.

4. Ako s svojim glasovanjem izida volitve gotovo ne izpremeni, potem pa ni niti dolžan udeležiti se volitve. Vendar je vselej dobro, da govorim splošno, da oddajo volilci svoje glasove dobremu kandidatu, ker se sodi dandanes moč kake stranke po vseh v deželi ali državi oddanih glasovih in se mora na močne manjšine vedno ozirati. Dalje vpliva lahko vzgled odločnih mož tudi na druge, omahljive, in se polagoma na tak način dobra stranka ojači in pride sčasoma do veljave.

Nasprotno pa pridejo včasih vzroki, vsled katerih je skoro bolje, da se volilci, ako ne morejo ničesa opraviti, volitve vzdrže. Zlasti kadar se hoče pri volitvah izreči slabi vladi priznanje in zaupanje, ni dovoljeno ali vsaj primerno ni, da se volilci udeležujejo volitve.

Ker more v takih slučajih posameznik komaj prav soditi o položaju, naj se ravna po navodilu strankarskih voditeljev, kateri naj od svoje strani tudi po vestnem uvaževanju kompetentnih razmer in po posvetovanju z veščaki izrečejo svoje mnenje.

Da bi pa kdo volil poslancem moža, ki zastopa slabe nazore, že samo po sebi ni dovoljeno. Da bi pa moral kdo trpeti veliko škodo, ter je tedaj, ko odda on slabemu kandidatu svoj glas, že gotovo, da bode propadel, ali kadar ve, da bode tudi itak izvoljen, tedaj imenujemo tako sodelovanje pri slabi stvari le materijelno in neradovoljno ter je tudi opravičimo, če more dotičnik le dovolj dokazati, da je storil to vsled pritiska. Če bi pa vplivalo glasovanje še na izvolitev slabega kandidata, je stvar veliko bolj resna. Tu je treba premotriti pred vsem pomen in posledice volitve, in potem še le soditi, ako in kateri vzroki morejo opravičiti samo materijelno delovanje pri slabi volitvi. Pretrdo bi pa bilo, koga na vsak način vzlic tudi največji škodi siliti. Večidel so pa volilci le bona fide in se jim navadno ni treba vznemirjati.

Gotovo pa je v posebnih slučajih dovoljeno, da se voli moža, kateri nima sicer ravno pravih nazorov, ako se ne more upati, da bi prodril dober kandidat, in je treba ob jednom ovirati izvolitev še slabšega kandidata, — da se torej izbere manjše zlo mesto večjega. V vsakem slučaju pa ostane pogoj, 1. da pojasnijo volilci primerno svoje postopanje, s katerim so skušali odvrniti kako zlo; 2. da je vdeležitev pri volitvah potrebna, da slabši kandidat ni izvoljen. Ako torej manj nevarni kandidat tudi brez glasov katoliških volilcev lahko

prodre, nimajo ti nikakega povoda, da bi se vdeleževali volitve.

Ako dalje gotovo ne doseže pri prvi volitvi nobeden izmed obeh nasprotnih kandidatov dovoljno število glasov, je bolje, da združijo poštenu volilci svoje glasove za katoliškega kandidata in volijo še le pri oži volitvi onega kandidata, kateri je njih zahtevam bolj pravičen. Ako je volitev pravno početje in vdeležitev volitve pravna dolžnost, potem se umeje samo po sebi, da tudi dušni pastir pouči in opomni svoje vernike o njih dolžnosti; kajti, kakor so se škofje torinske cerkv. provincije izrazili: »Sacerdos omnium officiorum est commonstrator et vindex«. Gotovo pa ne more in ne sme, vsaj običajno ne, postati dušni pastir »agitator« v pravem pomenu besede.

Ne svetovali bi jim zlasti ne, da se vmešavajo v občinske volitve po kmetih, kjer se ne gre za bogve kake koristi, kajti tako vmešavanje ima lahko prav slabe posledice za duhovnika in njegovo poklicno delovanje. Navzlic temu pa ima duhovnik splošno dolžnost, da poučuje, in ravno tako ni treba župniku opuščati svojega sveta in upliva, ako je treba doseči dobro in ovirati slabo izvolitev. Da se je pri tem še posebej ozirati na njegovo lastno volilno pravico in dolžnost, tega ni treba še-le omenjati.

Česa treba Trstu?

(Socialno-politična razmišljanja.)

V.

Kakor smo dejali v početku: V Trstu je treba popolne reorganizacije v socialnem, gospodarskem in političnem oziru in da morata pričeti in zamoreta izvesti delo te organizacije soglasno in sotrudljivo cerkev in država.

Ako pravimo, da je Trstu treba reorganizacije razmer, s tem nismo hoteli reči, da velja tu samo nekaj eksperiment, marveč tu se gré za resno delo v trajno veljavo.

Trst se nahaja v dvojni, da, trojni resni nevarnosti. Prvič, da njegovo prebivalstvo popolnoma odpade od krščanstva, drugič, pa odpade od Avstrije in tretjič, da izgubi svojo moč, kakor kulturno središče Primorja. Vse to se prav lahko zgodi, ako bode bolj in bolj širilo židovstvo svoj razdevajoči upliv. Da pa noče te usode Trstu ni Avstrija in ne katoliška cerkev, to je gotovo, ker znamo, kolikega pomena je ta obmorska metropola tako za jedno, kakor i za drugo.

Prvo in glavno delo cerkve in države je torej: paralizovati v Trstu židovsko nadvladje.

A kako to doseči?

Znano je, da je laže osvoboditi kožuh od uši, nego človeško družbo od nalezljivega židovstva z njegovo harpijsko naravjo. Židovstvo je sila, hujši od epidemije, element, ki se skoro neodtrgljivo nalepi na človeško družbo in s parazitsko hitrostjo širi svoj pogubljivi, gnjilobni vpliv, kamorkoli se naseli.

S svojo nemoralno, izključno materijalistično in nečisto naravo okuži duševno, a tudi telesno vsaki družbinski krog, v katerega se pomeša s svojo neznosno usiljivostjo. Zaradi teh lastnostij so izključevali žide že davni narodi te zemlje: Asirci, Egipčani in Rimljani ter se skušali otrebiti te gnjile zalege.

Dandanes te izločitve ni več, dovolilo se je judom živeti med drugo družbo človeško in posledice te svobode so se pokazale na grozen način. Žid po svoji naravi pa tudi ne more drugače, nego da prepreže s svojim vplivom vse, kar doseže, od tod prihaja, da se najprej parazitsko oklene človeka, a kmalu pa ga nadvlada in ga celo zaduši s svojim vplivom. To je narava, to je element židovstva, kateremu se žid sam ne more ustavljati in proti kateremu se zamore uspešno nastopati le z najradikalnejšimi sredstvi.

Ta sredstva imata v rokah cerkev in država in v teh sredstvih se morata razdeliti obe moči razumno, kar pa se je žal opuščalo le premnogokrat.

V prvo je treba razumne in krepke antisemitske organizacije. To pa bodi antisemitizem najčisteje barve. Cerkev prevzemi nalogo širiti moralni vpliv na prebivalstvo, moralno organizacijo v raznih pojavih, — država,

vlada pa jo podpiraj s svojo jekleno roko, brez ozirno, nevstrahljivo. Ob vsaki priliki, kadar nastopa cerkev s svojimi čistimi vzgojevalnimi nameni, stopi jej takoj na stran vlada in pokaži svojo avtoriteto, če treba v najstrožji obliki! Kdo je bil kriv, da se je morala v Trstu umakniti Cerkev pred umazano, naravnost z židovskega gnojišča privrelo druhaljo, ko je hotela izpregovoriti mogočno vzgojevalno besedo?

Nikdo drugega vlada!

Z neumevno mehkostjo je nastopilo tržaško namestništvo nasproti od židovstva naščuvani družali, mesto da bi bilo izpregovorilo svojo mogočno besedo in tako jedenkrat za vselej zatrla židovsko-iredentovski razboritosti veselje do kratenja verskih pravic.

Kdo je dejal namestništvu tržaškemu, da nima pravice nastopiti z vso močjo svoje avtoritete proti tržaškim magistratnim judom in od teh naščuvani socialistički družali? Morda ista »magnetična moč«, ki je zadušila že marsikak pojav pravice v Avstriji — židovski denar? Ne! Za take vplive je nepristopen aristokrat grof Goess! Marveč njegovi gentlemenski oziri na tržaško javnost!

Židje in socialisti so pretili in grozili, da pride do skrajnosti, da pride do nezaslišanih grozodejstev, do prelivanja »krvi v potokih« po tržaških ulicah, ako se takoj ne umaknejo cerkvene propovedi sv. Antona, katerim bi takoj sledile slovenske pri sv. Jakobu. Židje in socialisti so diktirali, so se pokazali gospodarje, — namestnik pa je kapituliral in položil svoje žezlo pod umazano peto žido-socialistov in iredentovcev!

S tem korakom je namestnik zadal temen madež v vitežko lice Avstrije, iste Avstrije, katero bi bili baš letos, ob jubilejski slovesnosti tolikanj radi umazali s krvjo in blatom tržaški Efigijalti! In vender bi tega ne bil smel storiti, marveč preširnemu nastopanju umazanih elementov bil bi moral postaviti nasproti državno oblast in videl bi bil, kar je videl že jeden sam vojak na Acquadottu, da bi bila bežala druhal že samo pred bliščem jednega — bajoneta!

Antisemitizem pa bodi, kakor rečeno, brez vsake politične barve in se zlasti vzdržuj tendenc, kakoršna neredkokrat zastopa antisemitizem na Dunaju, ki se le prerad prelevlja v nemško šovinstično prevlak. Ker je sila, proti kateri se ima boriti pravi antisemitizem, internacionalna, bodi tudi orožje proti tej sili internacionalno!

Brez vsacega ozira, samo braneč čast in ugled države avstrijske, katere ne sme onesnažati noben madež privatne koristi merodajnih državnih činiteljev, brez ozira na obveznosti do židovstva, katero je žal, zabilo globoko v avstrijske zemlje svojo diktatorično moč, izvršuj država svojo avtoriteto in bodi zaščiteljica cerkvene vzgoje, katera jedina zamore priboriti zopet zdravje narodom avstrijskim, odnosno prebivalstvu tržaškemu.

Cerkev se zaveda svoje svete dolžnosti in ne bode zamujala niti jedne prilike, da dvigne narod iz mlakuže demoralizacije na idealni višek človekavrednega obstanka; cerkev daj inicijativo, izvršuj svojo lepe načrte, a država jej daj svojo krepko zaslombo.

Tako bode prav kmalo izginil iz Trsta škodljivi židovski upliv in nezdravi, nenaravni socializem.

Izginil pa bode prav gotovo tudi tisti nezmišeln iredentistični duh iz src tržaških, kakor hitro izgine upliv, ki na svojo materijelno korist ščeva in dreza na izvršbo nespametne ideje priklopljenja Primorja k Italiji. Že sedaj je velik del tržaškega prebivalstva, ki smatra za neumnost, katera bi Italiji malo ali nič koristila, to združenje Trsta s kraljestvom in je mnogo zadovoljniji z dejstvom, da Trst ostane Avstriji in da bodi tu morje naravna meja mej obema državama. O dobroti tega dejstva jih poučuje okolišaj z Benečijo, v kateri se je nahajalo prebivalstvo srečno pod avstrijskim žezlom, ki pa toži in plaka ob lačnih želodcih zdaj pod Italijo unito, ki je prinesla dobička in slave le izvestnim spekulantom, ljudstvu samemu pa je nakopala brezmejnega gorja. Na tako pridruženje silijo samo vročekrvni, nezreli mladiči in fantastični in nepraktični idealisti, ki žele videti »Italijo veliko«. Takih fantstov ni nikoli manjkalo in ako bi se

vresničila njihova megljena podoba in zadobila realno obliko, da bi pripadalo Primorje h kraljestvu, bi prav gotovo tudi potem ne mirovali, marveč hoteli še dalje, prav po svojem blaznem načelu: Italija je, dokler se govori jezik italijanski.

Iz teh sanjarij izvira samo večni prepir in nesloga mej ljudstvom, katero potrebuje za srečno bivanje na svetu pač drugačnih idealov, nego je roparsko stezanje po tujem blagu. Taki ideali leže v duševnem užitku ljudstva.

Taki užitki so pa v Trstu zelo na slabem, kar ni čuda ob tem materijalističnem naziranju prebivalstva. Ako bi to ljudstvo imelo več lepega in čistega duševnega užitka, postalo bi vse drugače, »črna kronika« tržaška bi se skrčila na ničlo in poročila iz ulice Tigor bi se ne glasila tako tužno in tragično, kakor se glase sedaj.

Vse to doseže Cerkev s pomočjo države, ako postopata složno v prosepah sijaja katoličanstva in svitile Avstrije. Kako krasen spomenik bi se postavil jubilejskemu letu 1898, ako bi se s to reorganizacijo Trsta pričelo prav resno v tem letu že!

Naj bi ne pomenile naše te besede glasu vpijočega v puščavi onim krogom tržaškim, ki še dobro žele Trstu in vsemu njegovemu prebivalstvu.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. maja.

Položaj desnice je v zadnjem času v marsikaterem oziru skrajno neugoden. Akoravno namreč baron Dipauli s svojimi somišljeniki še ne misli posloviti se od desnice, je vender ravno vsled njega v desnici kaj malo jedinsti. Največje nasprotje se kaže mej mladočeskim klubom in Dipaulijem. To nasprotje pa v najobilnej meri podžigajo razna mladočeska glasila, pred vsem pa »Narodni Listy«, ki v jednomer rohne nad mladočeskimi poslanci, naj nikar ne vztrajajo v zvezi z Dipaulijevci. Kdor bi bil mislil, piše ta list, da bo desnica izbacnila iz svoje srede barona Dipaulija, bi se bil zelo motil. Dipauli ostane v desnici. Poleg čeških poslancev bo še nadalje sedel človek, ki na najslovesnej način priznava svoje nemško-nacionalne tendence; to znači, kaka razdejanost vlada v desnici. Stranka, ki nima toliko moči, da bi vrgla iz svoje srede izdajico, ne zasluži več imena stranke. Ne moremo se tedaj čuditi, da je po nečuvni popustljivosti parlamentarne komisije izjavil, da ni res, da bi bil on rekel Pater peccavi, marveč desnica je priznala svojo zmoto. — Tako piše mladočeski list, ki nadalje tudi še napoveduje, da bo v najkrajšem času nastopila za Slovane, posebe pa še za Čehe zelo neugodna doba. O tem seveda sedaj še ni nikake posebne gotovosti, toda tajiti se ne da, da se nemška manjšina vedno bolj krepi in da, ako izstopijo iz večine Mladočehi, k čimur jih naganja domače časopise in razni domači krogi, se res uresniči napovedana nesreča. Priznati bi pa morali, da bi pri tem imeli ne malo »zaslugo« mladočeski listi.

Nove jezikovne naredbe, kaj? Kakor smo že včeraj omenili, pečajo se poljski listi vsak dan z jezikovnim vprašanjem in dokazujejo, da se razun izvolitve odseka v tem oziru ne bo dosleglo ničesar, ker se v prvi vrsti Poljaki ne bodo nikdar sprijaznili z idejo, ki jo goje manjši slovanski klubi in katoliška ljudska stranka. Takoj na to pa se poroča, da hoče grof Thun na vsak način rešiti to zadevo in bo, ako se v odseku ne doseže jedinst in ne sestavi jednoten načrt, sam vzel v roke vso akcijo ter stopil pred zbornico s konkretnim načrtom. Ker pa se bo po mnenju poljskih listov le vsled tega onemogočilo v odseku vsako delo, ker Poljaki in drugi ne bodo hoteli priznati kompetence državnemu zboru, tudi ni misliti, da bi grof Thun prodril s kakim takim predlogom. Ker se pa v kljub temu obljubuje od vladne strani konečni odločilni korak in ker je grof Thun izjavil, da sedanje Gautscheve naredbe niso primerne svojemu namenu, je prav lahko mogoče, da nas grof Thun nekega lepega dne preseneti z novimi, Nemcem bolj ugodnimi naredbami.

Odprava carine na žito je sedaj splošna zahteva ljudskih zastopnikov v raznih evropskih parlamentih. Na Francoskem in v Italiji se je vlada že udala zahtevi poslancev ter dovolila, da se za čas, dokler vladajo sedanje draginjske razmere, od-

pravi carina na iste vrste žita, ki je neobhodno potrebno za vsakdanji kruh. V avstrijskem in nemškem državnem zboru se je pa z včerajšnjim dnevom pričela razprava o tej zadevi. Povod k temu v našem parlamentu so dale interpelacije posl. dr. Kolišerja, Mauthnerja, Kinka in viteza Bukoviča s tovariši, kateri poslednji jo je stavil v seji dne 4. t. m., in pa nujni predlog socialnega demokrata Verkauf, katerega je vložil v včerajnji seji. No, o nujnem predlogu se ni vršila včeraj še nikaka razprava, ker mu je nasprotoval Jurij Schönerer s svojimi ožjimi somišljeniki, pač pa je trgovinski minister odgovarjal na zgoraj omenjene interpelacije. Minister dr. Bärnreither je po daljših pojasnilih pripomnil, da se naša vlada že peča s to zadevo in da se že vrše pogajanja z ogersko vlado. O tem odgovoru trgovinskega ministra se je takoj na to vnela dolga debata, v katero so posebno posegali antisemitski poslanci, po pravici naglašujoč, da je sedanje draginje po največ kriv židovski kapital, ki že itak neugodne razmere izkorišča v svoje namene. Nasprotovali so razpravi le Schönererjanci in pa člani katoliške ljudske stranke, ki so mnenja, da bo odprava carine škodovala domačim pridelkom in da si bo to ugodnost izkoristil na vsi črti zopet le žid. Kar se tiče prvega, ne bode ravno tako hudo, ako se odpravi carina za kaka dva meseca, ker do takrat še ne pride mnogo našega žita na trg. Bolj opravičena pa je bojazen glede židovske spekulacije. Ako se toraj to res doseže, čemur se bo seveda z vsosilo protivila Mažarska, kar bi pa bilo srčno želeli z ozirom na neznosni položaj nižjih stanov, bode morala vlada strogo paziti, da se olajšava ne bo zlorabljala v druge namene, nego za katere je določena.

Položaj na Kretti se ni dosti spremenil, odkar je avstrijska posadka ostavila otok. Posredovanje štirih velesil, ki še nadalje izvršujejo nalogo evropskega koncerta, je tako malo uspešno, da pacifikatorji nimajo skoro ničesar pokazati, kar bi bili storili v dosego normalnih razmer na tem otoku. Krščanski prebivalci so še vedno brez vseh pravic, žive še ravno v taki bedi, kakor so pred posredovanjem, bolj je v tem oziru le toliko, kolikor jih je manj na tej nesrečni zemlji. Toda delali bi krivico velevladim, ako bi rekli, da se jim ni dosedaj še prav nič posrečilo. Posrečilo se jim je v toliko, da so mohamedovci veliko bolj varni pred »napadovalci«, da se lahko svobodno gibajo in se lahko zavedajo, da so res oni gospodarji otoka. Toda zdi se, da ta uspeh še ni popolen in da se res kmalu spopolni, so se zedinile velesile Anglija, Rusija, Francija in Italija v tem, da razdele otok na štiri dele in nadaljujejo svoje delo vsaka v svojih okrajih. Angležem so izročene v tozadevno oskrb pokrajine Kandija, Malevisi, Temenos, Monofatsi in Kaenurio Pedhiadha z glavnim mestom Kandija, Rusom so poverjene pokrajine Retimno, Apokorona, Hagios Vasilis, Mylopotamos in Pyrgiotissa, Francozom ostane vzhodni, Italijanom pa zahodni del otoka. Kaneja ostane glavno mesto z mednarodnim poveljništvom in sodiščem. Ravno tako je pristopen vsem sudaški zaliv. Te štiri velesile so si pa tudi določile poseben načrt za svoje poslovanje. Vsaka velesila mora pošiljati v notranje dele vojne čete, s katerimi naj zasede najvažnejša mesta in odpre zopet promet z raznimi notranjimi mesti. Glavni namen te akcije pa je, kakor se trdi v načrtu, pripomoči turškemu prebivalstvu do njegovih, sedaj večina razdejanih posestev. Ako se to posreči, bo posredovanje za turško prebivalstvo izvršeno na celi črti, kristijanom pa naj se godi kakor koli, zanje se itak nihče ne zmeni.

George Dewey, magovalec pri Manili, je 61 let stari admiral. Rojen je bil v državi Vermont ter se je izobrazil v mornarski akademiji v Anapolisu. Leta 1854 se je posvetil aktivni vojaški službi, čez sedem let pa ga je vzel k sebi admiral Farragut, znani junak iz meščanske vojske, da ga še nadalje izobrazil ter ga seznanil z vsemi potrebnimi vednostmi. V istem času je moral izvršiti ne lahko nalogo, priboriti dohod v Mississippi vkljub vsem baterijam in vojnim ladijam. Prodril je blokado združenih sil. Njegovo ladijo so sovražniki dobro preluknjčali z bombami in jo potem zažgali. Rešil se je na drugo ladijo. Leta 1870 je bil imenovan kapitanom, 1884 pa admiralom. V mesecu januarju je prevzel poveljstvo ameriškega brodograjskega vzhodno-azijskih

vodah. To je toraj v kratkih potezah življenjepis moža, pod čegar poveljstvom so si Amerikanci priborili Manilo in po tej najbrže tudi Filipine.

Socijalne stvari.

Gospodarske in obrtne kreditne zadruge na Ogerskem in Hrvatskem.

Ogerskemu saboru je predložen načrt o gospodarskih in obrtnih zadrugah, ki jih kani osnovati ogerska vlada za dežele ogerske krone. Ta čin vlade je sam na sebi hvale vreden, saj je zares že skrajni čas, da država sama pomore propadajočemu kmetu in rokodelcu. Če kdo, more gotovo država sama najlažje dajati posojila po najnižji ceni, in le na ta način se da zares tudi kaj pomagati siromašnemu stanu. Toda ta sama po sebi plemenita nakana ogerske vlade je vendar za velik del prebivalcev ogerske države nastavljena zanjka, v katero hočejo loviti posebno Slovane in Rumune. Vsi ogerski časopisi, celo opozicijski, so popolnoma zadovoljni z osnovo, a kaj tako zadovoljstvo v takih slučajih pomeni, znano je le predobro nemažarskim narodom na Ogerskem. Kadar so s kakšno postavo zadovoljni vsi Mažari brez razlike, tedaj se ve, da se kuje nekaj proti prebivalcem vseh drugih narodnosti. Saj so izjavili mažarski časopisi očitno, da je vsa ta postava sestavljena tako, da se zatro na Ogerskem vsi denarni zavodi, če le ti slučajno niso v mažarskih rokah.

Slovake, Srbe in Rumune čaka ostra borba za njih obstanek, a bati se je, da zadene jednaka osoda tudi Hrvate, kajti postava se smatra za zajedniško, tedaj veljavno tudi za Hrvatsko. Sicer so pisali mažarski časopisi, da je pri sestavljanju postave sodeloval tudi ban hrvatski in da se je gledalo povsodi in pri vseh točkah na avtonomni položaj kraljevine hrvatske. Vendar pa ta izjava ni resnična, kajti iz cele osnove postave se more lahko presoditi, da se po njej ne dajo varovati koristi Hrvatske v onem obsegu, kakor bi to moralo biti po nagodbi. Zategadelj so se pa tudi vsi hrvatski opozicijski časopisi vzdignili proti tej postavi ter zahtevajo od svojih poslancev na zajedniškem saboru, da se z vso odločnostjo upro, da bi se delokrog teh zadrug razširil tudi čez Hrvatsko. Hrvatski poslanci so dolžni izposlovati, da se ta postava sploh ne odobri za Hrvatsko.

Mažari so se sicer dogovorili s hrvatskim banom, da pripada vsa sodbenost glede zadrug le hrvatskim sodnijam, kar je bilo pa popolnoma odveč, saj je vsa sodbenost razven pomorske popolnoma hrvatska zadeva že po samej nagodbi od leta 1868. V tem pogledu tedaj ni bilo nobenih dogovorov. Pač pa je bilo treba točno opredeliti, v kakšnem odnosu imajo biti zadruge, osnovane na Hrvatskem, nasproti domači vladi in pa središnji zadrugi.

Po omenjeni postavi nima hrvatska vlada pri osnovanju zadrug nobenega delokroga, vse je odvisno od ogerske vlade in od glavne zadruge v Budimpešti. V to zadruge imenuje ogerska vlada osem svojih glavnih nadzornikov s predsednikom in dvema podpredsednikoma, ki vodijo upravo vseh zadrug. Kakšni možje bodo imenovani po ogerski vladi za ta mesta, more si vsakdo misliti, a da od same zadruge izvoljeni gotovo tudi ne bodo zaostali v mažarskem šovinizmu za imenovanimi, je gotova stvar.

Za Hrvatsko se mora osnovati po postavi vsaj jedna glavna zadruge, ki bode pa popolnoma odvisna od budimpeštanske centrale, kakor vsaka druga zadruge na Ogerskem ter zastopana v njej, ker drugače ne more biti deležna podpore. Kaj pa taka odvisnost pomeni, moremo si lahko misliti. Zakaj pa ni hrvatska vlada pri dogovorih z Ogersko izposlovala, da bode glavna zadruge na Hrvatskem tako samostalna, kakor ogerska, ker le na ta način bi se mogla avtonomija zares popolnoma vzdržati.

To je ona točka te postave, proti kateri mora vsak hrvatski domoljub z vso odločnostjo delovati, sicer je nastopila velika nevarnost za hrvatski narod, da ga Mažar vlovi v nastavljeno mrežo. Ne samo Slovaki, Srbi in Rumuni, nego tudi Hrvatoma preti po teh zadrugah politično ugonobljenje. Do zdaj Hrvatska vsaj v denarnih in kreditnih stvareh ni bila odvisna od Ogerske, niti so bili domači denarni zavodi protivni narodnemu pokretu, da pač so ga neki med

njimi zdatno podpirali. Zdaj pa hočejo Mažari tudi na tem polju spletkariti ter s svojimi zadrugami, kakoršne kani osnovati, širiti mažarsko propagando po celem Hrvatskeju.

Temu dragemu hrvatskemu zavezniku ni dosta, da je dozda Hrvatsko zanemarjal v gmotnem pogledu, marveč jo hoče zdaj pod krinko gmotne podpore tudi v političnem pogledu še bolj potlačiti; saj bode skušal, čim dobi postava veljavo, da pridobi siromašne in zadolžene kmete in obrtnike s posojili z nizkimi obrestmi med svoje dolžnike, a kaj to pomeni v političnem pogledu, nam ni treba razjasnjevati, saj imajo tudi Slovenci le preveč izkustva v tem oziru. Ni tedaj čudno, da so se hrvatski neodvisni časopisi uprli tako odločno tej postavi in da pišejo o tej zadevi čisto odkritosrčno. Nevarnost je zares velika, če zmagajo v tej zadevi Mažari, a krivi bodo le hrvatski poslanci na ogerskem saboru, katerim zares ni nič mar za taka važna vprašanja. Bojimo se, da tudi sedanjí apel domoljubnega časopisja ne bode probudil pri teh ljudeh one domovinske ljubezni, katero smo pri njih od početka pa do dandanes pogrešali. Oni niso Hrvatske dostojno zastopali še v nobenem vprašanju, pa je ne bodo tudi v tem. A kako se bodo Hrvati pomogli v tem slučaju? Le tako, če se domači denarni zavodi združijo ter sami osnujejo denarne zajednice, pri katerih bi mogli nižji stanovi dobivati manjša posojila po prav nizkih obrestih.

Na Hrvatskem se je dozda v tem pogledu premalo storilo. Denarni zavodi, katerih ima sicer dosti, so pobirali prevelike obresti, tako da si mali posestniki in obrtniki niso mogli pomoči. Radi tega je že v zadnjem saborskem zasedanju to vprašanje spravil na dnevni red poslanec Jagić ter priporočal, da se osnujejo po deželi Raiffeisenove zadruge. Toda vlada je bržkone že znala, kaj se snuje na Ogerskem, ter ni v tem pogledu nič storila, akoravno ima v raznih deželnih zakladah toliko denarja, da bi mogla podpirati na stotine takih zadrug.

Ali za taka podjetja je treba domoljubne vlade, ne pa odvisne od ogerske, ki ni imela nikdar srca za Slovane, pa ga nima tudi za Hrvate. Zadrugam, osnovanim po ogerskeji vladi, bode pa gotovo odprla domače zaklade, če tudi jej bode denar nosil manjše obresti, nego do zdaj. Tako se godi narodom, če so odvisni; le izkoriščati jih znajo njih sosedeje.

Dolžnost vseh hrvatskih domoljubov je tedaj, da z zedinjenimi silami odbijejo ta najnoveji napad na politično neodvisnost hrvatskega naroda s tem, da z istimi sredstvi stopijo na bojno polje — z osnovanjem denarnih zadrug, ki bodo dajale posojila po nizki ceni, na noben način višje, nego jih bode dajala mažarska zadruge. Vrh tega pa bo treba še poduka za hrvatski narod, da ga odvrne od mažarskih zadrug in da ne išče pri njih posojila. S tem bodo porušili nakane mažarske šoviniistiške vlade, ki je postala tako predrzna, da hoče s takimi, hrvatskemu državnemu pravu čisto protivnimi sredstvi širiti mažarsko idejo tudi po Hrvatskeji.

Tedenski koledar.

Nedelja, 8. maja: 4. povelikon. Prikaz Mih. nadang. evang.: Jezus obeta učencem sv. Duha Jan. 16. — Ponedeljek, 9. maja: Gregor Naz. šk. — Torek, 10. maja: Antonin šk. — Sreda, 11. maja: Mamert šk. — Četrtek, 12. maja: Ponkracij m. — Petek, 13. maja: Servacij šk. — Sobota, 14. maja: Bonifacij m. — Solnce izide 10. maja ob 4. uri 38 min., zaide pa ob 7. uri 15 min. — Lunin spremi: Zadnji krajec 12. maja ob 10. uri 34 min. zvečer. — Musica sacra v nedeljo, 8. maja: v stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Maša v čast varhangelov, zl. I. Schweitzer, Alleluja in verzikel, zl. A. Foerster, offertorium koral. V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Missa Cunibert zl. P. Rampis, graduale Foersterjev, ofertorij zl. J. B. Fresch.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. maja.

(Sprejem knezoškofa dr. Antona Bonaventure Jegliča.) Vsled prijaznega naznanila, da knezoškof Anton Bonaventura pride v Ljubljano dne 11., 12., 13. ali pa 20. t. m., sklical je župan Hribar

v četrtek dne 5. t. m. v mestno dvorano načelnike onih društev, ki tvorijo slovensko socijalno organizacijo v Ljubljani, da se dogovore o sprejemu v dan prihoda. Dogovorilo se je, da k sprejemu na kolodvor o polu dvanajstih dopoldne pridejo vsa društva z vihrajočimi zastavami; zvečer pa da se priredi bakljada in serenada, pri kateri bodo sodelovala vsa pevska društva. O podrobnostih govorili bomo še kasneje.

(Spomenik Prešernu.) Osnova se je velik odbor, kateri je izdal oklic za nabiranje darov, s katerim se pesniku Prešernu postavi dostojen spomenik v Ljubljani. Predsednik odbora je župan Ivan Hribar, blagajnik pa dr. Stare. Prejeli smo oklic s prošnjo, da ga danes objavimo, prepozno, zato se za danes le omejimo s tem kratkim naznanilom.

(Dopolnilna volitev) za državni zbor namesto odstopivšega državnega poslanca dr. Šusteršiča bo prve dni meseca junija. Osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke skliče v kratkem shod zaupnikov iz tega volilnega okraja, da se dogovore o kandidatu za to volitev.

(Nadvojvoda Evgen) je došel danes na potovanju iz Italije v Ljubljano.

(V Krško) pride dne 10. maja ob 6. zjutraj nadvojvoda Rainer, vrhovni nadzornik deželnih brambovcov, od tam gre v Kostanjevico, kjer bo prenočeval. Drugi dan se odpelje v Novomesto, kjer bo tudi prenočeval. Potem se vrne čez Zidani most na Štajersko.

(Poštne zadeve.) Mesto poštnege odpravitelja na Dovjem je dobil župan Jakob Janša, v Banjaloki posestnik Jož. Kajfež.

(Prošnja.) Ustanovilo se je v Ljubljani »Slovensko delavsko stavbeno društvo« regist. zadr., z namenom, pomagati domačim našim delavcem do primernege zdravega stanovanja. Kdor vidi in ve, v kako nezdravih pa dragih prostorih morajo večkrat prebivati delavci, in kako hudo je v slučaju bolezni za take ljudi, ta more razumeti, da si delavci tolikanj žele izboljšanja takih razmer. Po trdem naporu so si osnovali svoje stavbeno društvo, katero je začelo te dni svoje delovanje. Priložnosti pomagati ima društvo zadosti, a sredstva so pičila zlasti v začetku, čemur pa se ni čuditi, ako se premisli, da so člani tega društva skoro le revni delavci, ki si morajo od ust pritrgati, da zmagajo društvene doneske. Ko bi imelo društvo več pomočkov, bi tudi vspešneje delovalo. Prav v ta namen se obrača ravnateljstvo slovenskega stavbenega društva do vseh dobrih ljudi, ki so prijatelji delavcev, da pristopijo k društvu vsaj kot podporni člani s 5 kronami na leto. Vsi prispevki podpornih članov se stekajo v rezervni zaklad tega društva, ki ima posebno ta namen, revnim delavcem ob času bolezni ali pomanjkanja dela, dajati podpore v obliki brezobrestnega posojila, da zamorejo svoje dolžnosti nasproti društvu redno izpolnovati. Ravnateljstvo goji nado, da se bode vsak dobrotnik kmalu prepričal na lastne oči, kako blagodejen vpliv bode to društvo imelo na delavce in njihove družine. In marsikdo bode se potem vpisal med redne člane društva ter pomagal prijatelju do lastne hišice, ako jo sam ne potrebuje. Ravnateljstvo se obrača torej do slavnega občinstva s prošnjo, naj blagovoli podpirati krepko in vstrajno mlado delavsko stavbeno društvo. Društvena pisarna je v »Katoliškem domu« na Turjaškem trgu št. 1, pisma pa gredo na naslov: Ravnateljstvo slovenskega delavskega stavbenega društva, registrovana zadruge z neomejeno zavezo v Ljubljani. — Načelnik društvu je profesor dr. J. Janežič.

(Židje) se nameravajo, kakor čujemo, naseliti in udomačiti vže tudi v Ljubljani. Zastopnik neke konfekcijske tvrdke, koja osrečuje s svojimi izdelki letne semnje ljubljanske, baje vže na vse kriplje išče primernih lokalov. Doslej se mu baje ni posrečilo, ker so vedeli domači trgovci preprečiti to nakano. Tudi v zadnji seji občinskega sveta so opozarjali na to, da namerava znani trgovec uglediti židu pot v Ljubljano s tem, da je kupil neko hišo, katera bi po potrebi ureditvi in prezidavi prešla v židovsko last. Pozor torej, obrtniki in trgovci, da se ne udomači v škodo vseh židovska zalega celó v že itak židovstva ne popolno prosto Ljubljano.

(Božja pot na Brezji.) V preteklem letu so se marljivo nadaljevala dela pri novi cerkvi M. B. na Brezjah. Napravila so se tri krasno slikana

okna v prezbitერიju in tri v kapeli M. B. Gosp. Vurnik iz Radovljice poklada nov kamenit tlak, ki lepoto cerkve zelo povečuje. Romarji so pričeli dohajati v obilnem številu priporočat se varstvu Matere božje.

(Zlata poroka v Stopičah) dné 4. maja t. l. Obhajali so jo: Janez Brkovec iz Gor. Težkevođe h. št. 8., Matija Kobé iz Pušé h. št. 2. in gosp. Florijan Kallinger (Kalliger, Kaligar) umirovljeni učitelj na Drski pri Šmihelu, rojen pak v Stopičah št. 2. Vsi trije so bili poročeni na dan sv. Apolonije dné 9. februarija 1848; takrat so ženinini imeli (20, 23, 28) skupaj 71 let, prav toliko kolikor je sedaj najmlajšemu »mlademu ženinu«, ki v družbi s svojima zlatima tovarišema (73, 78) pridejo do 222 let. — Neveste so bile mlade po 17, 17, 19, torej 53 let, sedaj so stare po 68, 68, 70, torej 206 let. Skupna starost znaša 428 let. Ker tudi najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi se katerikrat javno obhajala zlata poroka, bilo je zanimanje tem večje. Prav prazničen je bil slavnostni dan. Napis pred cerkvijo in pokanje možnarjev sta pozdravljala »zlate« svate. Zlasti slovesen je bil pa dovoz gostov Kaligarjevih, ki so se pripeljali na 12 vozovih z godbo na čelu. Cerkveno opravilo se je pričelo ob 1/10. uri s primernim nagovorom dom. župnika, končalo pa s sv. mašo, mej katero so krasno peli Kaligarji sami; pozna se jim izvrstna šola. Če tudi je dež nekoliko nagajal, ni mogel vender motiti občnega veselja in reči smemo, da bode slovesnost vsem navzočim ostala v prijetnem spominu. Dodamo še nekaj črtic o naših zlatoporočencih. Kobetovih svatov je bilo 10; ta hiša po domače Drabova ima najlepše, dasi ne največje posestvo v fari. — Jubilant Brkovec ima jako dober spomin — a tudi plemenito dobro srce. Prislovica njegova je: »Največja sreča je ljubiti Jezusa, bati se pa greha in dolga.« — Z imenom Kaligar je pa sklenjen precejšen kos stopiške zgodovine. Rodbina ta je prišla semkaj menda iz Št. Ruperta v prejšnjem stoletju in bivala do l. 1862. Jubilantov brat, oče in stari oče so opravljali tu službo organista, oziroma učitelja čez 100 let nepretrgoma. Spomin na njihovo petje je živo ohranjen; osobito slavi oče zaradi njegovega lepega glasu in pa zato, ker je pridige kar sproti v pesmi zlagal in primerne (?) napeve dodal. Običajne štiri cerkvene shode — Marija Tolaž. Žal. — obiskavali so posebno močno Belokranjci in Hrvatje, pa največ zaradi petja; »le par vrstic je zapel, ljudstvo pa — v jok.« Kaligarjeve rodbine je bil tudi + Silvester Keše — in 2 njegova brata-duhovna — bivši dekan v Begunjah, tudi poznat pevec; in za Kaliga se je pisala mati Antona Umek (Unnek, Popijačev iz Cerovca št. 14) rojen 16. jan. 1827, umrl 3. avg. 1882, kot župnik na Bledu. Umek je napravil 2 štipendiji po 130 gld. za dijake iz stopiške župnije. Sošolci hvalijo njegovo nadarjenost, mi ga pa poznamo kot najtežjega moža na Kranjskem. — »Zlata« nevesta je doma pri Tičkovih na Dol. Težkivodi št. 2 in je rojena Pekec; njen stric je bil znani Anton Pekec, rojen 11. jan. 1803, umrl 29. okt. 1833 v Ljubljani pri sv. Jakobu. V lepi slovenščini je spisal »Kristusovo trpljenje v 8 pridigah,« in obširno »razlaganje dopoludanje očitne službe božje ali kršč. nauki od sv. maše in pridig.« Iz »zlate« dobe jubil. pa omenim, da je bilo med svati šest še živih otrok, 16 vnukov (mej temi jeden že oženjen ter drugi učitelj v Lešah na Gorenjskem) brat-nadučitelj pri sv. Križu, trije nečaki (mej temi jeden umirovljen c. kr. stotnik), jedna svakinja, umirovljena soproga pokojnega brata-učitelja v Šmarjeti in sedem nečakinj. — G. jubilant je služil na raznih krajih: v Soteski, v Toplicah, v Čermošnjicah, v Boštanju, na Zdolih na Štajerskem, v Mirni Peči, v Vavti Vasi i na Radovici; skupaj 41 let. L. 1894 je stopil v pokoj ter se mu je odločilo pokojnine 600 gld. Povsod je bil mirnega značaja; je pa tudi strogo veren in očitno priznava, da se ima za vse zahvaliti Materi Božji. Živio tak krščanski mož!

(Umrla je) dné 5. majnika t. l. gospa Serafina Stornik, soproga c. kr. gimnazijskega ravnatelja v Mariboru doktorja Petra Stornik. Pokojnica, rojena Beljačanka, je dosegla komaj 44. leto svoje starosti; bila je pa vsled svoje odkritosrčne pobožnosti in bogoljubnosti vzgled in posnemanja vreden uzor krščanskim materam. Dog, za kojega čast je bila vedno goreče vneta, ji bo

gotovo v večnosti tisočero poplačal zasluge zemeljskega potovanja.

(Zdravnik - Gora - Loški potok.) Ko ni bilo zdravnika v Velikih Lásčah, hodil je dvakrat v tednu ribniški g. zdravnik tje. Kakor je bilo brati v »Slovenču«, je v Velikih Lásčah sedaj nastavljen nov. Če je mogla torej do sedaj Ribnica in okolica zdravnika pogrešati dvakrat v tednu, ali ne bi bilo pravično, da bi sedaj hodil gospod zdravnik, če ne dvakrat, pa vsaj enkrat v tednu na Goro in Loški potok? Mislím, da ne zahtevamo preveč ne Gorniki, še manj pa Potočani, ki so še dalje od Ribnice, da bi se to zgodilo. Nova cesta je gotova, lahko se že vozi po nji. Če smo plačevali za novo cesto ogromne davke, zakaj ne bi imeli tudi kaj dobička? V Loškem potoku imajo že to dobroto, da imajo vsak mesec mirovno sodišče, naj bi pristopila še ta, da se nam približa zdravnik. Če se to zgodi, potem seveda, bi moral cestni odbor skrbeti, da se naredi boljša zveza z Soro in novo cesto. Tako pa imajo Gorniki kaj malo dobička od nove ceste, ker je preveč oddaljena od Sore in ni nikakoršne prave, modre zveze. Kdor ima torej pri tem kaj govoriti, naj pove na pravem mestu in kakor hitro mogoče.

(Iz Št. Petra na Krasu.) 1. maja. Pomisleki na besede železniškega ministra Witteka, priobčene v »Slovenču« št. 96, o zadevi gradnja vipavske železnice me vodijo do sledečih vrstic. Minister je izjavil, da bode treba črti v Razdrtem dodati črto do Postojine in Divače. Pomisliti je vredno, če bi mogoče črto tej železnici kazalo speljati od Razdrtega na Št. Peter. Kar se je meni o tem povedalo in mi je na lastne oči znano, bilo bi to delo skrajšano, cenejše in glede prometa več vredno. Skrajšano v tem, da bi bila proga od Razdrtega do Št. Petra krajša od one do Postojine. V ravni črti je od prostora postaje ležeče med Razdrtim in Senožečami približno 13 km. daljave do Postojine in toliko tudi do Št. Petra; proga pa bi bila radi ovinkov pod Nanosom, proti Št. Petru veliko krajši. Že pri tem bi bilo podjetništvo na boljšem, posebno pa še v tem oziru, ker črta Št. Peter ima povse trda tla, v tleh pod Nanosom pa se je težko ogniti močvirju. Poleg tega bi pa črta za jedenkrat zadostovala za obe nameravani v Postojino in Divačo. Železnica Loka-Divača, na katero se ne sme pozabiti, pa bode zvezala Razdrto-Senožeče z Divačo. Sami železnice želeči Vipavci trdó, da se bode mogoče tej prav vzdrževati le tedaj, če bode imela gotovo zvezo z drugo železnico. Zveza Gorice z Reko in pozneje Korčške z južno Hrvatsko je gotovo uvaževanja vredna: Gorica bi dobila za polovico krajšo črto, zveza z gorenjsko železnico pa tudi ni brez pomena. Misel na to, da se mora ta črta takoj zvezati v Divači z državno, ni posebnega pomena. Kadar bo zgrajena vipavska, utegne biti tudi južna že državna. — To kratko zapišem v prevdarek občinstvu, posebno pa onim gospodom, katerim bo naloga odločiti, kako in kam naj se spelje od Razdrtega nadaljna proga.

Krašovec.

(Zadnja seja tržaškega mestnega sveta) je bila zopet jako zanimiva. Natančneje izvirno poročilo o famoznostih te seje prinesemo prihodnjič. Za danes omenimo le toliko, da je župan prečital neke dopise iz občin Koper in Novo Mesto (Cittanuova) v Istri, v katerih se tamošnji italijanaši pritožujejo zoper odredbe tržaškega škofa kakor protivne (!) katoliški veri, italijanski narodnosti in skrajno žaleče čast tržaških Italijanov. V točki »verifikacija Nabergojeve izvolitve« so židje Piccoli, Venezian itd. zopet zastopali svoje originalno židovsko stališče nasproti Nabergoju. Svetnik Spadoni pa je šel celo tako daleč, da je imenoval potrditev c. kr. vlade v tej zadevi golo kapico, naperjeno proti tržaški občini, katera sovraži Nabergoja in ga jednostavno noče v svojem zastopu. Izbral se je nov odsek, ki naj »študira«, ali je Nabergoj poslanec ali ni.

(Plod socijalizma.) Pred nekaterimi dnevi sta se sprla v neki krčmi v Trstu dva livarniška delavca Cijat in Mehtek zaradi par litrov vina. Na ulici je potem sunil Cijat Mehteka tako nevarno z nožem v vrat, da so morali prenesti ga v bolnišnico. Livarniški delavci v Trstu že namreč štrajkujejo več ko osem dni, dasi nimajo za to pravega vzroka. Pač pa jim rojijo po glavi nespametni socijalistiški nauki, ki imajo za posledico ne le samo poštenega delavca nevredno po-

stopanje po trdem tlaku, marveč tudi prazno mošnjo in rane v telesu. Za vse to se seveda ne zmenijo socijalistiške pijavke, samo da one žive dobro za tuj denar. Pač bi bilo bolje, da bi se ravnali delavci po zdravem krščanskem nauku »moli in delaj«, mesto da postajajo klaverna žrtva nesramnih »zvličevalcev«!

(Mila kazen) je zadela necega razgrajča v Trstu, ki je kričal »Doli s škofom!« Obsojen je bil samo na — 10 dni zapora. Okoličani pa, ki so klicali ob zadnjih volitvah »Živela Avstrija!« pa so dobili po 10 mesecev v zapora. Ali bi ne bilo pravilno — ravno narobe? Ubogi avstrijski paragraf!

(V vodnjak padel) je pretečeni teden v Trstu nek zidar Albert Spetič, star 28 let. Delal je na neki hiši, na katere dvorišči se nahaja odkrit vodnjak, ki je bil tedaj za silo pokrit z slabimi deskami. Spetiču se je ulomil podstav in je padel z višočine 15 metrov ravno na vodnjak, deske so se zlomile pod težo padca in ubogi delavec je utonil v vodnjaku. Na Primorskem je namreč nespametna navada, da imajo ljudje kar priprosto odkrite vodnjake, iz katerih vlečejo vodo s korci. V tacih vodnjakih se je že marsikdo ponesrečil ob jemanji vode ali tudi drugače. Pa tudi razne nesnage mečejo v vodo zlobne roke in okužujejo vodo. V tem pogledu vladajo med onim ljudstvom še zelo patrijarhalične razmere.

(Lepa šmarnična slovesnost) se je vršila v večer pred 1. majem v prijaznem slovenskem sv. Ivanu pri Trstu. Ob nebrojni udeležbi vernega naroda so prenesli Lurdsko Mater Božjo v prastaro cerkvico nad selom, kjer se vrše sedaj zarana v jutru šmarnične sv. maše z Marijinim obredom. Nepregledna vrsta belo oblečenih deklet in okoličank v narodnih nošah je spremljalo Marijino podobo in večerno solnce je zlato obsevalo to izredno slavnost. Sv. Ivan pri Trstu je še najtrdnjša slovenska posadka, kjer živi še trdna naša kri. Lahonom je sv. Ivan hud trn v peti in radi bi ga imeli tam, kamor ga žele. Zato je že nedavno temu tržaški lahonski patentirani lažnik »Piccolo« po svoji judovski navadi lagal, da je pri sv. Ivanu veliko več Italijanov nego Slovencev. No, pri tej slavnosti bi se bil jud lahko prepričal o »resničnosti« svojih lažij. Omenimo še, da bode obhajal letošnje leto uzorni šentivanski župnik Treven svojo zlato sv. mašo, na katero izredno slavnost se že z radostjo pripravljajo tamošnji seljani slovenske narodnosti.

(Občinske volitve v Oprtlju) v Istri razveljavljene. Vsled pritožb slov. volilcev je c. kr. namestništvo v Trstu razveljavilo izvolitev občinskega zastopa v Oprtlju, ker se je ta izvolitev izvršila s pomočjo vse le mogoče sleparske mahinacije Italijanašev. Vlada hoče postaviti v Oprtlje posebnega komisarja, ki bode vodil začasno občinska posla. Tako je tudi prav, samo da se bode še videlo, kak bode tudi komisar.

(Pri občinskih volitvah v Marčani) v Istri je zmagala hrvatsko-slovenska stranka nad Italijanaši z absolutno večino. Živeli!

(Volitvene skrivalnice.) Poroča se nam: Leta 1898, svetega Marka dan je »Cittadinanza« (baje celih 13 mož) jela oblegati »Casa o castello d' un gentiluomo« naše rezidence. Ker se je pripeljal tudi »legislatore«, smo že menili, da kanijo naši »naprednjaki« zasledovati tendence tržaškega magistrata. Šele ko se je pričela gonja in nagnala skup njihovo »servitu dipendenza«, je večina davkoplačevalstva zvedela, da se ima vršiti občinska volitev, za katero pa preje živ krst ni vedel. Kako je ta nesrečna številka, 13 glav, izvolila 12 odbornikov in 6 namestnikov, to bi vedel povedati le vladni assessore. Zvedelo se je le toliko, da gospod župnik ni bil vreden mesta mej »učenimi« odborniki, ker bi se baje lahko spozabil, da bi med kimanjem drugih kedaj narobe ne naredil. Komentara k tej reči ni treba! Čemu se je volitev tako tihotapno vršila, o tem se šepeče za kulisami, da so imeli svoje vzroke. Menda se vendar niso bali pouličnih izgredov? Saj imamo dosti ovađuhov — in policajev, ki vedno preže, kako bi poštene, do vratu obdačene soobčane spravili v ječo. Menda zato, da bi se znebili nekaj močnih volilcev, ali pa samo zato, ker nečemo biti vsi »bue da tiro«. Kar pamtímo, je bil običaj, da se je na javnem trgu razglasilo, da so volilne liste dali na ogled, in zopet naznanili, kedaj se ima vršiti volitev. Zdaj se ni zgodilo ne prvo niti

drugo. Nekateri so šele zdaj zvedeli, da je bila na visoko obešeni občinski tabli prilepljena neka drobno pisana listina, a vsebina se še zdaj ne ve. Mnogo ljudi je (in tretjina odbora), ki komaj čitati znajo, da leto in dan občinske table niti pogledajo ne, nego pazno poslušajo razglase na javnem trgu in se po njih ravnaajo. Navada je bila in je, da se vsi važni razglasi na javnem trgu razklicujejo. Zakaj pa se samo priprave za volitev niso? in ravno to je značilno! Zakaj pa se novi glavarsstveni razglas glede pozdravljanja in umikanja biciklistom ni prilepil samo na občinske table? Zato ne, ker kmet, ko občinske table nikoli ne pogleda, bi te grozniče prav nič ne občutil. Jeli so dobravski, kropniški in drugi okoličanski volilci in davkoplačevalci res siljeni vedno opazovati tablo tuje občine, kdaj bode volitev ali kaka druga važna reč na nji nabita? Ne, oni so navajeni slišati razglas po božji službi pred cerkvijo. No zares zvite glavice, to vam je zdaj enkrat prav prišlo. Kajne, kedo izmed vas se zmeni za to, ako se na tak sramoten način teptajo državljanske in občinske pravice davkoplačevalcev. Pritožiti se, ne pomaga nič, v tem imamo britke skušnje. Prav pa je imel in dobro nas je poučil tudi nekdo izmed odbornikov, ko je dejal: Dokler bosta Capitano in naš Consolo tako prijatelja, boste z vsako pritožbo padli pod klop! To dejstvo pa se ne da tajiti, da bi ti dve roki ne ležali ena v drugi, ker slučaj je nanesel, da je prvi prišel enkrat v občinsko sednico in dejal: »Možje, vi imate tako skrbnega župana, da mu smete za zasluge že v življenju vzdati spominsko ploščo! Možje pa, če tudi priprosti, so brzo v mislih preleteli okoli šole — in drugih pod to oblast spadajočih podjetij, pa povsod razvalina, in ni jim šlo v glavo, da bi poleg Langusove in dr. Tomanove plošče morali vzdavati še tretjo, zavoljo kaj drugega, nego k večjemu radi dobrih postrvic, koje se po vsi pravici smejo sloveče imenovati.

* * *

(Sejmi po Slovenskem od 9.—14. maja.) Na Kranjskem: 9. v Ljubljani in Završih; 10. v Šmarju; 11. v Senožečah; 12. v Zagorju, na Ko privniku, v Veliki Loki in Sodražici. — Na slovenskem Štajerskem: 9. v Brežicah, na Polju; 12. v Lembergu, na Planini, v Slov. Gradcu in v Teharjih. — Na Koroškem: 9. v Črni pri Pliberku; 13. pri sv. Hemi, St. Lenartu in St. Mohorju. — Na Primorskem: 9. v Palmi; 12. v Sežani.

Društva.

(Odbor št. jakobsko-trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda) vabi najljubnejše vse častite člane in prijatelje k občenemu zboru, kateri bode v ponedeljek, dne 9. t. m. popoldne ob 5. uri v damski sobi »Narodnega doma«.

(Bralno društvo v Črnomlju) napravi dne 8. maja t. l. veselico. Vspored: 1. Ed. Horny: Der kreuzfidele Michel! Koračnica. 1. A. Nedved: Zvezna. Moški zbor. 3. D. Fajgelj: Pobratimija. Moški zbor. 4. Fr. Padera: Dunajski odmevi. Pesmi. 5. Dr. B. Ipavec: Mornarska. Čveterospjev. 7. Val. Lisinski: Prelja. Moški osmerospjev. 8. A. Nedved: Lahko noč! Bariton solo in osmerospjev. 9. * * *: Gruss an Liebchen. Schottisch. 10. F. S. Vilhar: Slovenac i Hrvat. Moški zbor. 11. I. Kotek: Weinberger-Gallop. 12. Zamujeni vlak. Burka v 5. dejanjih spisal Ant. Kržič. — Točke 1, 4, 9, 11 izjava mestna godba na lok. Kapelnik g. Fr. Padera. Vodstvo g. R. Schiller. — Začetek ob 8. uri zvečer.

(Mestna hranilnica ljubljanska.) Meseca aprila t. l. uložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 691 strank 258.785 gl. 85 kr., 567 strank pa uzdignilo 140.867 gl. 56 kr.

(Okrajna hranilnica in posojilnica v Idriji) imela je v mesecu aprilu t. l. prometa 123.397 kron 66 vin., hranilnih vlog je vložilo 149 strank 34.268 kron 95 vin., vzdignilo pa 157 strank 21.990 kron 92 vin., torej več vložilo 12.278 kron 03 vin. Izplačala je 23 zadružnikom 9.354 kron posojila. — Stanje hranilnih vlog koncem meseca aprila t. l. znaša 774.918 K. 07 vin., katere se po 4 odstotke obrestujejo brez odbitka rentnega davka.

(Mestna hranilnica v Novem Mestu.) V mesecu aprilu je 171 strank vložilo 29.900 K. 97 vin., 111 strank vzdignilo 27.529 K. 45 vin., torej več vložilo 2371 K. 52 vin., 16. strankam posojil se je izplačalo 35.470 K. 26 vin., stanje vlog 1.009.180 K. 90 vinarjev, denarni promet 132.224 K. 59 vin.

(Delavsko podporno društvo v Celju) je izvolilo v nedeljo, 24. t. m. na svojem ustanovnem shodu, kateri se je vršil v krasnih prostorih Narodnega doma pri jako mnogobrojni udeležbi, sledeči odbor: Predsednikom Rebek Iv., ključavničarski mojster in hišni posestnik v Celju; podpredsednikom č. gosp. Krančič Ivan, mestni kaplan v Celju; tajnikom Zabukovšek Mihael, diurnist v c. kr. cinkarni v Celju; blagajnikom Omladič Jakob, hišni posestnik in trgovec v Gaberjih pri Celju; odborniki: gg.: dr. Dečko Ivan, odvetnik v Celju; Ocvirk Jakob, kamnosek v Celju; Leon Josip, krojač v Celju; Stojan Martin, mizar na Teharjih pri Celju in Lipovšek Fran, veleposestnik v Medlogu pri Celju.

(Pevsko društvo »Kolo« v Trstu.) Vabilo na veliki koncert z igro, ki ga priredi pevsko društvo »Kolo« v Trstu v nedeljo dne 8. maja 1898 v redutni dvorani gledališča »Politeama Rossetti« (vhod ulica Chiozza). — Vspored koncerta je natisnjen na tretji strani vabila; krona tega koncerta je za Trst povsem nova, krasna in težavna skladba češkega skladatelja Kar. Bendla. »Križaci na morji«. Kakor zgornja, tako so tudi vse ostale točke tega koncerta za slovansko tržaško občinstvo povsem nove, katerih naučenje je stalo mnogo truda in napa. Pevski zbor nastopi v krasnih narodnih čepicah. Orkestralni del vsopreda bode izvajala popolna gledališka godba. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Vstopnina za osebo jedna krona. — Sedeži prve vrste 40 kr., druge vrste 30 kr., tretje vrste 20 kr. — Opomba: Sedeži se prodajajo v kavarni Commercio in se bodo prodajali na dan koncerta pri blagajni. — Radodarnim doneskom se ne stavljajo meje. — Društvu eventualno namenjeni prispevki naj se pošiljajo društvu blagajniku g. Branimiru Bone-tu, ulica Stadion št. 19, I. nadstr.

Odbor pevskega društva »Kolo«.

Narodno gospodarstvo.

Razpis dobave.

C. kr. trgovinsko ministerstvo poroča trgovski in obrtniški zbornici, da se bode vsled razglasa kralj. rumunskega vojnega ministerstva z dne 9. aprila 1898, št. 189, 191 in 183 dne 9. maja t. l. ob 3. uri popoldne vršila po jedna dražba radi dobave:

1. 600 klobukov za lovsko četo;
2. 20.000 jopic iz flanele;
3. 10.000 konjskih česal.

Pogoji se lahko vpogledajo vsak torek in soboto od 9. do 12. ure dopoldne v vojnem ministerstvu (intendančni oddelek).

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: F. Vran Kartuzijan 3 gld. — Gg. konkurentje 37 gld. — G. Anton Jamnik, župnik v Sorici, 2 gld. — G. J. Hromec, župnik v Novi Oselici, 1 gld. — G. Anton Verbaj, župnik v Kamni Gorici, 5 gld.

Za Katoliški dom: Fr. Vran Kartuzijan 5 gld. — G. J. Hromec, župnik, 1 gld. — Gospod vseučilišni profesor dr. Fran Stanonik v Gradcu 10 gld. — Gosp. Janez Hladnik, kurat na Gočah, 30 gld. — Gosp. Martin Poč, župnik v Komendi, 3 gld. — G. Fran Avsec, kapelan v Radovljici, 5 gld. — G. farni upravitelj Janez Lovšin 2 gld. — G. župnik Mihael Barbo 5 gld. — G. župnik Gustav Koller 1 gld. — G. župnik Anton Jemec 1 gld. — G. župnik Anton Žgur 2 gld.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 7. maja. Predsedniku državne zbornice ni nič znanega, kedaj se zopet skliče prihodnja seja. Mogoče je pa tudi, da se čez poletje sploh več ne snide državni zbor, ker so odločilni krogi tega mnenja, da je sedanja zbornica nezmožna sploh za vsako delo. Preložitev državnega zbora se zaradi tega ni izjavila, da je mogoče sklicati zbornico k novi seji povodom slovesnosti vladarske petdesetletnice.

Dunaj, 7. maja. Gotovo je, da, ako se tudi državni zbor snide meseca junija, se jezikovna debata več ne bo nadaljevala. Iz tega se sme sklepati, da vlada kmalu razveljavi jezikovne naredbes. Stempa se ves političen položaj bistveno spremeni.

Dunaj, 7. maja. »Vaterland« piše: Poroča se, da niso le tirolski poslanci častitali in obljubili baronu Dipauli po njegovem govoru o jezikovnih naredbah, da bodo z njim glasovali za odpravljenje jezikovnih naredb, marveč tudi več štajerskih in gornjeavstrijskih poslancev, tako da moramo reči, da je večina kluba katol. ljudske stranke za razveljavljenje jezikovnih naredb.

Dunaj, 7. maja. Poslanec Stojalovski je izročil načelnikom slovanskih klubov nastopno pismo: Opetovano razglašena in dejanjska skupnost vseh nemških strank, ne le opozicijonalnih, marveč tudi katoliške ljudske stranke zahteva, da se tej nemški solidarnosti nasproti postavi solidarnost vseh slovanskih poslancev, ki stoji na narodnem stališču. V ta namen priporočam, osnovati slovansko komisijo, v katero naj vsak slovanski klub pošlje svoje zastopnike. Za Stojalovščeke sta zato odločena poslanec Stojalovski in dr. Danielak.

Dunaj, 7. maja. Liberalni socijalni politiki v mestnem zboru dunajskem so predlagali, naj mestni zbor uvede splošno, jednako, direktno in tajno volitev ter zahteva od deželnega zbora izdaje novega občinskega reda, po katerem imajo vsi avstrijski državljani moškega in ženskega spola z dvajsetim letom pravico voliti, s 26. letom pa tudi voljeni biti.

Cetinje, 7. maja. Angleški ministerski rezident je izročil knezu Nikolaju veliki križ Viktorijinega reda v briljantih, princeu Danilu pa častniški križ istega reda.

Rim, 7. maja. Vkljub odpravi carine na žito se še nadalje pojavljajo nemiri po raznih mestih Italije. Razdraženo in lačno ljudstvo napada prodajalnice, skladišča in zasebne hiše ter ropa blago in živila. Vojaštvo mora biti neprestano na nogah.

Vojska mej Španijo in Ameriko.

Ako nas ne varajo poročila ameriških listov, imeli bomo kmalu novo bojišče na otoku Portoriko. Mac Kinley je izdal neko tajno povelje, naj se nemudoma koncentruje precejšen del ameriške mornarice pred imenovanim otokom. Amerikanci trdijo, da se v teku 48 ur lahko polaste otoka in premagajo nasprotnika. Računajo namreč na veliko razburjenost in upor mej ondotnim prebivalstvom.

Res je sicer, da je na otoku Portoriko primeroma še mnogo več upornikov in nezadovoljnih, kakor pa na Kubi, toda Amerikanci bi gotovo raje poprej dovršili svojo »nalogo« na Kubi, za katero se prav za prav gre v celi vojski, ako bi imeli že res vse tako pripravljeno, kakor je potreba. Toda manjka jim moči na suhem. Dosedaj so zbrali v Tampu komaj 20.000 mož vseh vrst, s katerimi se ne upajo na Kubo, poleg tega so se pa prepričali, da število organizovanih vstajev ni tako veliko, kakor se je s početka zatrjevalo.

Vest, da je admiral Sampson že odpotoval s svojimi ladjami od Keywesta, kjer se je založil s premogom in živim in da jadra proti otoku Portoriko, je lahko resnična, toda to brodovje ima najbrže drugo nalogo in ne bombardovanje Portorika.

V Washingtonu namreč nikakor ne verujejo poročilu iz Lizbone, da se kapverdske brodovje približuje Cadiksu, marveč splošno se sodi, da pluje proti zahodu. Pričakuje pa Španjce admiral Sampson s svojimi ladjami.

Iz Madrida dohajajo v zadnjem času vesti, iz katerih je sklepati, da Manila še ni v ameriških rokah. Bivši guverner na Filipinih, Primo di Rivera, brzojavlja iz Port Saida nastopno: Ameriško brodovje bo razrušilo neutrne in neoborožene obmorske kraje, toda ne bo se moglo polastiti glavnega mesta Manile. Mogoče je, da ima mož prav, toda ravno tako mogoče je, da se s takimi poročili prikriva resnica in s tem nekoliko zmanjšuje splošna razburjenost v deželi.

Nemiri po vseh večjih španskih mestih se vedno množe. Središče upora je seveda v Madridu. Hišo ministerskega predsednika Sagaste mora stražiti vojaštvo. Jednako so v nevarnosti vsi drugi višji državniki in tudi zasebniki, ki nočejo očitno simpatizovati z rogovileži.

Pred poslopjem vojnega in ministerstva za mornarico pa se dogajajo prav žalostni prizori. Stariši, žene z otroci, bratje in sestre z veliko skrbjo povprašujejo, kaj je z njih sorodniki na Filipinih. Tolažijo se z jednostavnim odgovorom:

kabelska zveza je pretrgana, ne dobimo nikakih poročil. — Seveda se množice polasti še večja obupnost, ko mora živeti v toliki negotovosti.

Rim, 7. maja. Londonski „Star“ poroča, da je španjski admiral Montoja, ki se je pred Manilo umikal američanskemu brodogradu v zaliv, ostavil več manjših bojnih ladij pri Luzonu, ki prav dobro izvršujejo svojo nalogo. Ako je to istina, je američanski poveljnik Dewey v pasti in zaradi tega niso od njega dobili v Washington nobenih podrobnih poročil o pomorski bitki pri Manili. Bombardovanje Manile z morja je neškodljivo, ker se Španjci lahko toliko umaknejo, da so varni pred kroglijami z morja.

Keywest, 7. maja. S kubanskega pristanišča priplula ladja „Delphin“ je donesla vest, da so Španjci zelo delavni. Marljivo utrjujejo mesta in delajo nasipe, da se zavarujejo napram sovražniku.

New-York, 7. maja. „World“ poroča iz Washingtona, da vstaške čete pod vodstvom Maksimo Gomeza niso tako velike in številne, kakor se je s početka mislilo. — Ekspedicijo, ki se pripravlja na odhod v Tampí, bode treba še znatno pomnožiti, ker 20.000 mož ne zadostuje.

New-York, 7. maja. Parnik „La Fayette“, last francosko-atlantske družbe, so zasačili Američanci pred havanskim zalivom ter se ga polastili, ker je imel na krovu več vojnega materiala.

Washington, 7. maja. Senat je odobril načrt zakona, s katerim se pooblašča Mac Kinley, da sme doposlati vstašem na Kubi orožja in streliva in ubožnemu prebivalstvu živil in zdravil.

Važno naznanilo. V vsaki hiši naj bi imeli najboljše domače zdravilo dr. Rose-jev balzam za želodec in praško domače mazilo. Oboje je dobiti tudi v tukajšnjih lekarnah.

Splošno priznano
je kot najboljša odvajalna in prebavljivo sredstvo
Sagrada Malaga - vino.
Cena 1 vel. stekl. 1 gl. 20 kr. Dobiti je v deželni lekarni pri Mariji Pomagaj M. Leustek v Ljubljani, 165 1 9
Besljeva cesta šte. 1, poleg mesarskega mosta.
Telefon šte. 68.

Umrli so:

4. maja. Bromislava Oroszy, strojevodjeva hči, 3 dni, sv. Petra cesta 47, življenske slabosti. — Franca Germovšek, kuharica, 53 let, sv. Petra cesta 8, Emphysema.

5. maja. Jožef Cerar, posestnikov sin, 11 let, Črna vas 10, davica.

V hiralnici:

4. maja. Jožefa Tomič, gostija, 38 let, Dementia paralytica progn.

V bolnišnici:

2. maja. Apolonija Magister, branjevka, 54 let, Enteritis chron.

3. maja. Marija Prosen, kuharica, 25 let, jetika. — Makso Maurer, trgovec, 44 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
6	9. zvečer	730.6	12.4	brezv.	oblačno	
7	7. jutraj	729.2	10.2	sl. vzh.	dež	8.6
	2. popol.	731.5	13.2	p. m. svzh.	oblačno	

Srednja večerajšnja temperatura 11.3°, za 1.5° pod normalom.

VABILO
k
rednemu občnemu zboru
„Hranilnice in posojilnice v Škocijanu,
registrovane zadruge z neomejeno zavezo“,
ki bo
dné 22. maja 1898 ob 3. uri popoldne
v tukajšnji šoli.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Odobrenje letnega računa za l. 1897.
3. Volitev načelstva.

Škocijan pri Dobravi, 6. maja 1898.

334 1-1

Načelstvo.

V najem se daje s 1. avgustom t. l.
prodajalna
z malim stanovanjem vred
v hiši šte. 2, v Trubarjevi ulici ob
sv. Jakoba mostu. 337 1-1
Več se poižve ondi, 2. nadstropje na desno.

„Karl May's Reiseerzählungen!“

Zv. I. do XXII. v izvirni, elegantni vezavi, skoraj še popolnoma novi, prodajo se po primerni, ugodni ceni.

Ponudbe pod »F. G. 30« na upravnishstvo tega lista. 335 2-1

M. MIKOTA,

Pred škofijo št. 21, 325 4-1

priporoča prečastiti duhovščini in sl. občinstvu svojo zalogo

umetnih cvetlic

in naročanje na vezanje različnih vencev in šopkov.

207 13-9

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni prsi sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, razstopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 725 20-20

Cena steklenici je 1 gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polsteklenice ni.)

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

239 9 Osrednje skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“ VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v krenovinah.

Domača umetnost!
Podobarski i pozlatarski
ateljé
Andrej Rovšek
v Ljubljani, Kolodverske
ulice 22
se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila na izdelovanje
oltarjev
iz lesa v poljubnem slogu,
kipov
in
svetniških soh
iz gipsa, kamna, lesa
niti.
Oltarne skupine
iz različnega materiala.
Blagorodnemu gospodu Andreju Rovšek-u,
podobarju in pozlatarju
v Ljubljani.

Altar, ki ste ga naredili za podružno cerkev v Lučih župnije žalinske, je prav lepo in trpežno delo, katero dea, svojemu mojstru vso čast. Altar ne naredi samo v obče na gledalca prav prijetnega utisa, ampak so tudi posamezni deli pravilno, natančno in trpežno izdelani.

Zalina, dné 1. avgusta 1897.
505 52-41

Josip Novak, župnik.

Konjiček bosniške pasme,

mlad. pripraven za ježo in za vožnjo, je z na pol kritim vozom in opravo vred na prodaj.

Pogoje pové gosp. A. Putrich v hotelu „pri južnem kolodvoru“ v Ljubljani. 319 3-2

Sladoled vsakovrsten,
najboljši,
dobiva se pri

Jakobu Zalazniku
na Starem trgu v Ljubljani. 318 3-2

PRISTEN
Cena zavoja 25 kr. (50 vintrejev)
vsobina 500 gramov.
Kathreiner
Kneippova sladna kava
polnih zrnih.
Kathreinerjeve tovarne za sladno kavo
Dunaj-Monakovo
V svojo lastno korist naj zahtevajo in jemljejo kupovalci le take izvirne zavoje.
19 15-6

Ivan Kordik
v Ljubljani,
Prešernove (Slonove) ulice št. 10-14,
priporoča svojo bogato zalogo
drobnine in galanterijske reči
na debelo in drobno, nadalje:
poletne igrače za otroke,
albume za slikane dopisnice od 40 kr. naprej,
mizice za cvetlice 90 . . .
tržne koše in torbe 40 . . .
pase usnjate,
obuvala za otroke in dame,
obuvala za telovadce, 314 3
povrtnike (galoše) iz gumija,
po zelo znižanih cenah.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije tužne
KISELINE
najboljše mizne in osve-
v. žujoče pijače, 1 19
preiskušene pri kašlju, vratnih boleznih,
želodčnem in mehurnem kataru.
Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.
V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specijalnih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike slovenske, nemške, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 263 24-4

J. N. Potočnik

priporoča svojo

krojaško delavnico
na Dunajski cesti št. 14
v Matijanovi hiši.

Izdeluje **moška oblačila** kar najbolje
in prav po ceni; oskrbuje **uniforme** c. kr.
državnim in železničnim **uradnikom**.
Posebno se priporoča **čč. duhovščini**,
ker je zelo spreten v izdelavanju duhov-
niških oblačil in talarjev. 281 10-7

Pege

odpravi v 7 dneh popolnoma 195 48-16
dr. Christoff-a izborni, neškodljivi
Ambra-crème

jedino **gotovo** učinkujoče sredstvo proti pegam in za
olepšanje polti. Pristno v zeleno zapечатih izvornih
steklenicah po 80 novč. ima na prodaj

Jos. Mayr-ja lekarna v Ljubljani.

Novo ustanovljena in novourejena domača
stavbinska in umetna steklarija

tvrdke 503 34

Avg. Agnola v Ljubljani
Dunajska cesta 9, poleg Figovec

se priporoča prečast. duhovščini
in cerkvenim predstojništvom v
naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat izdelanih s ka-
tedralnim steklom ali s svincem obrob-
ljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno
slikarijo

vse strokovnjsko dobro, zjam-
čeno in trpežno izvršeno v lastni
delavnici, od najpreprostejšega do
najfinejšega dela. — Ob enem
opozarja na lepo svojo zalogo
vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zra-
cala, steklo v ploščah, svetiljke, po-
dobe, okviri za podobe itd.

Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela

in popravila po najnižji ceni.

Najboljše sredstvo proti stenicom,
bolham, kuhinjskemu mršenju, mo-
ljam, zajedalkam domačih živalij.

'Zacherlin'
učinkuje čudovito! Usmrti

vsakovrstno golazen — in ga radi tega
milijoni odjemalcev zahtevajo. Njega znaki
so: 1. zapечатena steklenica, 2. ime 'Zacherlin'.

Pristni „Zacherlin“ prodajajo v Ljubljani:

Ivan Fabian,	J. Klauer,	A. Šarabon.
F. Grošelj,	Adolf Kopriva,	Viktor Schiffer,
Edvard Hajek,	Josip Kordin,	Jakob Schöber,
Karol J. Holzer,	Anton Krisper,	Jakob Spoljarič,
Ivan Jebračin,	Karol Lapponi,	A. Stacul,
Jeglič & Leskovic,	Peter Lassnik,	Franc Stupica,
C. Karinger,	J. Lenček,	M. E. Supan,
Mihail Kastner,	Ivan Perdan,	Franc Terdina,
Kham &	Karol Planinšek,	Uradniško kon-
Murnik,	J. C. Röger,	sumno društvo

Dobi se tudi v naslednjih krajih na **Kranjskem**:

V Postojni, Polhovem Gradcu, Sodražici, Velikih
Laščah, Kočevju, Krškem, Hribu Fr. Kovač, Idriji, Kranju,
Kostanjevici, Litiji, Mokronogu, Koprivniku, Mirni, na
Vrhniku, Travniku, v Trzinu, v Radovljici, Radečah, Za-
gorju, Žužemberku, Kamniku, Dragi, Trebnjem, Črnomlju,
Bledu, Ložu, Kamniku, Vipavi. V Škofji Loki: M. Zigon
in E. Burdych. 220 15-4

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovi

v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 15 15

priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejše do najfinejše, raznobarvne: rujave, zelene
bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi
kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dni. Cene so najnižje.

Orožna tovarna Steyer

224 7

Nova vozna šola: Marije Terezije cesta.
Dobra delavnica za poprave.
Vsi pripadajoči predmeti.

„Waffen“-kolesa. „Opel“-kolesa.
Precizijski izdelki I. vrste.

Samozastopnik za vso Kranjsko:

FRAN KAISER

Ljubljana, Šelenburgove ulice 6

IVAN KREGAR

izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta 8,
poleg Alojzijevega

priporoča se prečast. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in dobrotnikom v najna-
tančnejše izdelovanje

**monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakljev,
svečnikov, lestencev,
križev** itd. 764 30

iz najboljšje kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

Sidro
Liniment. Capsici compos.

231 13 iz lekarne Richter-jeve v Pragi

priznana izvrstno bolečine olajšujoče ma-
zilo je dobilo posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v
vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno
domače zdravilo kar kratko kot 707 39-33

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z
znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

Za spomlad in stavbeno dobo!

Vse kar treba pri kmetijstvu, popravljanju in zidanju hiš.

Orala, brane, lopate,
motike, krampe, vile,
vsakovrstne žage in pile,
lonci (železoliti in plošče-
vinasti), nagrobni križi,
različna mizararska, tesar-
ska, kovaška, ključa-
ničarska in usnjarska
orodja.

Štedilniki, pečji, ko-
vano in valano železo,
vsakovrstno kuhinjsko
orodje, kovanja za
okna, vrata in cele hiše.
Železniške šine za oboke,
cement, štorje za strop.

Zaradi opustitve trgovine

oblastno dovoljena

popolna razprodaja
vsakovrstne železnine po
tovarniških cenah.

Najlepša prilika g. trgovcem in sl. konsumnim
društvom si vsakovrstno železnino najceneje
naročiti. 293 17

And. Druškovič

Mestni trg št. 9/10.

Dratence in drat, vsa-
kovrstne tehtnice, plo-
ščevina vsakovrstna, ka-
kor: mesingasta, pokfa-
nasta, bakrena, oinka-
sta in pocinkana, bela
in črna. Trombe za vodo
in gnojnice. Svetilke in
kovanja za kočije. Vsa-
kovrstne ključalnice, me-
singaste kljčke, pante in
zapah. Ledene omare
in pipe za pivo. Kroglice
in keglje za kegljanje
itd. itd. itd.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem

blizu Novega Mesta. želez. postaja Straža, je tako imenovani „akrato-vrelec“ z vročo vodo od 28 — 31° R. Voda, bodisi da se pije, ali da se rabi za kopanje, je izredno zdravilna zoper protin, kostenico, ishijas, živčno bolezen, (neuralgie) in zoper razne kožne in ženske bolezni. Na razpolago so bazine in porcelanaste banje, lepo uravnane sobe za tuje, društvene dvorane, sobane za igre. V obliži so senčnati sprehodi in igrišča. Dobra restavracija in z nizkimi cenami je v hiši.

Kopališka doba je od 1. maja do 1. oktobra.

Natančnejša pojasnila daje brezplačno

266 7-3

topliško oskrbnitvo.

za želodec

iz lekarne B. FRAGNER v Pragi

je že nad 30 let sploh znano domače zdravilo, ki poživlja okus in rahlo odvaža. Ako se redno rabi, ureja želodčevo delavnost prav zanesljivo.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

Svarilo! Na vseh delih zavitka je pristavljena postavno vpišana varstvena znamka.

Glavna zaloga: lekarna B. Fragner-jeva „pri črnem orlu“ v Pragi, Mala strana, vogal Spornjerjeve ulice.

Se vsak dan razpošilja.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih G. Piccoli, Ub. pl. Trnkóczy, M. Mardetschläger, J. Mayer in vseh drugih lekarnah Avstro-Ogerske. 187 26-5

Dobiva se povsod.

C 745 36-22

Sarg's Kalodont

Najbolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.

Razpis zmanjševalne dražbe.

Dne 23. maja t. l. se bode v Vasi pri Fari poleg Kostelja v šolskem poslopji vršila zmanjševalna dražba za oddajo zgradbe nove šole, oziroma prirejenje hiše v šolske namene.

Stroški znašajo:

Za zidarska dela	4480 gld. — kr.
Za kamnoseška dela	69 » 76 »
Za tesarska dela	1623 » — »
Za mizarska, ključavničarska, kleparska, ple-skarska, steklarska in pečarska dela skup	1827 » 24 »
Za šolsko opravo	382 » — »
Skupaj	8382 gld. — kr.

Načrti, proračuni in dražbeni pogoji so pri šolskem vodstvu na ogled. Dražba se bo vršila skupno.

Vložiti je 5% jamščino od proračunjene svote v gotovini ali vrednostnih papirjih.

Tudi pismene ponudbe se bodo sprejemale.

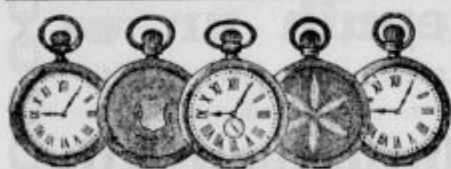
Vas pri Fari (pošta Banjaloka na Kranjskem), dne 4. maja 1898.

Za kraj. šolski svet:

Martin Briški,
predsednik.

329 3-1

Najprimernejša darila za birmo!

Izborna zaloga
najrazličnejših ur.

J. ČERNE v Ljubljani, Kongresni trg šte. 4,
v Gerberjevi hiši. 336 10-1

Oelz-ova kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi!

Čestite gospodinje!

221 50-7

Zahtevajte in kupujte le-to kavo!

Dobiva se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid
ponujata po znatno znižanih cenah

227 7

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Primerna birmanska darila!

Priporočam svojo bogato, veliko zalogo vsakovrstnih

ur, verižic, uhanov, prstanov
po najnižjih cenah.

Vabim na mnogobrojen obisk ter pošiljam cenike po pošti zastonj. 82 12-3

FR. ČUDEN,
urur v Ljubljani.

Trgovina z galanterijo in igračami

Ivan Kordika

v Ljubljani,

Prešernove (Slonove) ulice št. 10-14,

priporoča po zelo nizkih cenah:

Kuhinjsko posodo, emailirano, prve vrste, patent-lonce z bakrenim obitkom; namizne svečnike iz pakfona, medi in alpake; nože in villice (besteke) za salato, desert itd. Vsakovrstne reči iz alpaka in alpaka-srebra iz najbolje c. in kr. privileg. tovarne W. Bachmann & Comp. na Dunaju.

Zunanja naročila izvršujejo se točno in po nizkih cenah. 313 7

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Prečistite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 81 52-15

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Ignacij Čamernik

kamnosek v Ljubljani,

Komenskega (Poljske) ulice 49,

poleg Schreiner-jeve pivarne,

priporoča prečistiti duhovščini in slav. občinstvu svojo izborna zalogo najrazličnejših

nagrobni spominkov

iz poljubnega kamna po izredno nizkih cenah. — Vsprejemlje tudi naročila na

kamnoseška umetna cerkvena dela,

kakor so altarji, prižnice, krstna kamna, obhajilne pregraje, tabernakelji, polaganje cerkvenega tlaka itd.

Popravila izvršuje dobro in natančno. — Narise in proračune izdeluje brezplačno. 265 5

Najnovejše in najboljše
 klobuke
 za gospode in dečke 196 10-7
 izdelke prvih avstrijskih, nemških, italijanskih in
 angleških tovarn
 priporoča v največji izbiri in po najnižjih cenah
 veseloštopovanjem
C. J. HAMANN,
 Mestni trg šte. 8.
 Zaloge klobukov
 e. kr. privilegov. tovarn za klobuke
 W. Ch. Pless, Dunaj, in Jos. Pichler, Gradec.
 Klobuki se izdelujejo natančno po označeni
 meri in obliki in se prevzemajo tudi stari klo-
 buki v barvanje in oblikovanje.

Od vseh avstrijskih škofov potrjeni in od vis. c. kr. mini-
 sterstva za uk in bogočastje pripuščeni
 mali, srednji in veliki
katekizem ali krščanski nauk
 v slovenskem jeziku, kateri je v rabi po avstrijskih ljudskih šolah od
 tekočega šolskega leta nadalje, se dobiva
 mali po 15 kr., srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.
 v prodajalnici katol. tiskovnega društva v Ljubljani
 (H. Ničman) Kopitarjeve ulice.
 Razprodajalci dobé primeren popust.

F. P. Vidic & Co.
 v Ljubljani
 ponudijo po najnižji ceni poljubno množino
stavbinske opeke,
zarezne strešne opeke
 (Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo
 stekleno zarežno opeko.
 Strešna okna iz litega železa.
Peči in štedilna ognjišča
 (lastni izdelek). 193 17
Roman-cement, dovski Portland-cement
 pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.
 Najnižje cene.

Dürkopp-ova
Diana - koleša
 presegajo vsa druga
 po trdnosti, ličnosti in lahkem teku!
 Leta 1898. razni modeli z mnogimi novostmi so
 videti pri zastopniku
Janezu Jax-u 205 24-8
 v Ljubljani, Dunajska cesta št. 13.

Vodno-zdravilne
toplice v Kamniku
 na Kranjskem
 prav blizu mesta (železniška postaja), ob znojni
 kamniških planin, v krasni legi, z lepimi spre-
 hajališči po smrečji, lov. tudi na postrvi, prelepa
 zdravilnica z verandami, toplice z banjami in
 dušem, basin za plavanje, pokrito hodišče, igrišče
 in telovadna, zdravljenje po **Kneippovem**
 načinu, po želji tudi drugače: s pitjem, elektriko,
 masažo, telovadbo. Zdravniški voditelj: **dr. Wackenreiter**. Stanovanja po ceni, sobe
 od 40 kr. do 1 gld. 30 kr. v zdravilišču in v 4 vilah, ki so v zvezi s toplicami in
 parkom. Izvrstna restavracija, pensijon 1. raz. 1 gld. 36 kr., 2 raz. 70 kr. na dan. —
 Prospekte pošilja vodstvo. 243 15-5

FELIX TOMAN
 kamnoseški mojster in lastnik kiparskega ateljerja
 Reseljeva cesta šte. 6. LJUBLJANA Reseljeva cesta šte. 6.
 priporoča svojo največjo zalogo 234 30-7
nadgrobnih spomenikov
 od raznovrstnih najtrpežnejših marmorov, od granita
 in črnega sijenita.
 Prevzame tudi vsako najmanjšo kakor največjo
 stavbene kamnoseško delo
 po najnižji ceni. Posebno priporoča se prečistiti du-
 hovščini za izdelovanje različnih cerkvenih
 umetno-kamnoseških del
 kakor oltarjev, tabernakeljnov, prižnic, obhajilnikov, krstnih in kropilnih kamnov
 in podob v vsaki velikosti iz marmorja ali peščenika itd., za katera dela izgotovi
 na zahtevo brezplačno potrebne načrte in proračune.
 Najcenejša zaloga vsakovrstnih plošč za pohištvo od tu- in inozemskih marmorov.

Primerna birmska darila!
Friderik Hoffmann,
 urar, 338 26-1
 na Dunajski cesti v Ljubljani,
 priporoča svojo
 zalogo vseh vrst
žepnih ur
 v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu
 ravno tako tudi
nihalnih, stenskih
in budilnih ur
 in le dobre do najfinejših kakovosti po naj-
 nižjih cenah.
 Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in bu-
 dilnih ur so vedno v zalogi.
 Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Dunajska borza.

Dne 6. maja.	Dne 6. maja.	Dne 6. maja.
Skupni državni dolg v notah 102 gld. 10 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld. 163 gld. 50 kr.	Kreditne srečke, 100 gld. 200 gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru 101 " 90 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld. 160 " 25 "	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. 170 " — "
Avstrijska zlata renta 4% 121 " 10 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld. 197 " 50 "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld. 20 " — "
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron 101 " 90 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron 99 " 50 "	Rudolfove srečke, 10 gld. 28 " — "
Ogerska zlata renta 4% 120 " 85 "	Tisane srečke 4%, 100 gld. 139 " 25 "	Salmove srečke, 40 gld. 83 " 75 "
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron 99 " 20 "	Dunavske vravnave srečke 5% 129 " 50 "	St. Genois srečke, 40 gld. 79 " 50 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. 914 " 80 "	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878 109 " — "	Waldsteinove srečke, 20 gld. 59 " — "
Kreditne delnice, 160 gld. 358 " 75 "	Posojilo goriškega mesta 112 " 50 "	Ljubljanske srečke 22 " 75 "
London vista 120 " 80 "	4% kranjsko deželno posojilo 99 " — "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. 158 " 50 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 58 " 80 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% 98 " 70 "	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3520 " — "
20 mark 11 " 77 "	Prioritetne obveznice državne železnice 219 " — "	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld. 429 " — "
20 frankov (napoleonor) 9 " 55 "	južne železnice 3% 182 " 65 "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr. 71 " 70 "
Italijanski bankovci 44 " 50 "	južne železnice 5% 126 " 40 "	Splošna avstrijska stavbna družba 114 " — "
C. kr. cekini 5 " 66 "	dolenjskih železnice 4% 99 " 50 "	Montanska družba avstr. plan. 166 " 05 "
		Trboveljska premogarska družba, 70 gld. 180 " 25 "
		Papirnih rubljev 100 127 " 62 "

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri zrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.
Menjarska delniška družba „MERCUR“ l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.
Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
 naloženih glavnice.